

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 24
Január 2025
číslo 1

Jubilejný rok - „veľká príležitosť“

Jubilejný rok - „veľká príležitosť“

Začali sme Jubilejný rok, ktorý je pozvaním Cirkvi prehĺbiť svoj vzťah s Bohom aj s bližným. Je to jedinečná príležitosť zažiť Božie milosrdenstvo na svojej životnej púti. Samotné logo „milostivého“ roku je výstižným vyjadrením.

Logo zobrazuje štyri postavy, ktoré symbolicky predstavujú celé ľudstvo, prichádzajúce zo štyroch končín sveta. Objímajú sa navzájom na znak solidarity a bratstva, ktoré by mali spájať všetky národy. Postava stojaca vpredu sa drží kríža. Nie je to len znak viery, ktorú táto postava objíma, ale aj nádeje, ktorú nemožno nikdy opustiť, pretože nádej potrebujeme vždy a najmä vo chvíľach najväčšej núdze. Pod postavami sú rozbúrené vlny, ktoré symbolizujú skutočnosť, že životná púť neprebíha vždy hladko v pokojných vodách. Okolnosti každodenného života a udalosti v širšom svete si často vyžadujú väčšiu výzvu k nádeji. Preto by sme mali venovať osobitnú pozornosť spodnej časti kríža, ktorá sa rozširuje a nadobúda tvar kotvy, spustenej do rozbúrených vln. Kotva sa často používa ako symbol nádeje. V námorníckom žargóne „kotva nádeje“ označuje záložnú kotvu, ktorú používajú lode pri núdzovom manévrovaní na stabilizáciu lode počas búrok.

Za povšimnutie stojí aj skutočnosť, že logo znázorňuje cestu pútnika nie ako individuálnu záležitosť, ale skôr ako niečo spoločné, čo sa vyznačuje rastúcou dynamikou, ktorá vedie človeka stále bližšie ku krížu. Kríž zobrazený v logu nie je vôbec statický, ale je dynamický. Skláňa sa k ľudstvu, akoby mu chcel vyjsť v ústrety, nenecháva ho osamote, ale ponúka mu istotu svojej prítomnosti a istotu nádeje. V spodnej časti loga je napokon jasne znázornené zelenými písmenami motto jubilejného roku 2025: *Peregrinantes in Spem – Pútnici nádeje*.

d.o. Marek

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Svedectvo kňaza 4

Homília na nedeľu Krstu Pána rok C 6

Homília na 3. nedeľu rok C 7

Homília na 4. nedeľu rok C 9

Uhlíková voda 10

Nebojme sa snívať 12

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Starodávne modlitby k Panne Márii 13

Huncútsva pastiera Janka 14

Kecharitomene (26. časť) 18

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 19

Máš problém? (130. časť) 20

Okienko Mareka Rojaka 21

Trampoty v manželstve (187. časť) 22

Stalo sa v roku 2024 24

Štatistika roka 2024 27

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad úmyslov sv. omší 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorá predná: M. Magda

Vnútorá zadná: S. Šimčík,

E. Jenča

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločnosťou redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** † d. o. Ján Biroš, Zuzana
Forišová, Lubica Gurčíková, Viktória Uličná,
Blažej Vaščák**Kontakty:** Tel.: 051/79 16 235e-mail: vítaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farmostvítaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

Áronovo požehnanie

**Nech ťa žehná Pán
a nech ťa chráni!****Nech ti Pán ukáže jasnú tvár
a nech ti je milostivý!****Nech Pán obráti svoju tvár k tebe
a daruje ti pokoj!
(Nm 6, 24-26)****...všetkým našim čitateľom, prispievateľom
a dobrodincom vyprosuje redakcia farského
časopisu Spektrum. Ste pre nás vzácní a ste
pre nás všetkých darom!**

Svedectvo kňaza

Homília d. o. Mikuláša Uličného z dakovnej sv. omše za 20 rokov kňazstva

Milé deti, bratia a sestry, milí kňazi, máte všeobecné kňazstvo, takže aj vy ste kňazi všetci. Dnes slávime 29. nedeľu v období cez rok. Keď som mal 29 rokov, dostal som na „férovku“ prvú farnosť, takú troch veľikánsku - 12 + 16 farností na Podřipsku. Dovtedy som mal sám farnosť tri roky, ale bol som súčasne aj kaplánom, takže som mal nejakú ochranu. A potom ešte druhá záležitosť - dnes je misijná nedeľa a my všetci si v Cirkvi pripomínáme pilier pôsobnosti v Cirkvi, jeden z troch hlavných je misijná činnosť – byť misionárom. Čiže pôsobiť podľa Ducha Božieho tak, ako Duch Boží od nás žiada, tam, kde som a je to jedno, kde som, či doma, či mimo domova, či dokonca na inom svetadieli. A že je to neľahká situácia, je to zjavné aj z dnešného Božieho slova: *„Pán dovolil drviť svojho služobníka slabosťou“*. Keď sa človek obhliadne za tými dvadsiatimi rokmi, nie je to veľa, nie je to málo, ale bolo to pestré. A možno hneď na začiatku je dobré povedať, že v misiách nie je najhoršie. Ak niekto niekomu robí zlo, ak robia kňazovi zlo, to nie, zvonku možno cudzí ľudia, možno aj farníci, ale to skutočné zlo, to diabolské je, keď kňaz alebo nejaký veriaci človek zistí, že tí, ktorí by mali byť najbližšími spolupracovníkmi, tak sa z toho zla tešia a v podstate oni to zlo vytvárajú. A aby sa to dielo Božie v tomto svete dobre zakorenilo, vždy je boj medzi dobrom a zlom, medzi Bohom a diablom. Či sa vám to páči alebo nie. Niekedy je to veľmi vidieť a niekedy to je také pozvoľné. Človek zažil krásne veci, ťažké veci, dokonca i strelbu na mňa. Ale zase aj úžasné iné veci, keď si človek myslí o niekom, že je stratený, musím mu pomôcť a ukáže sa, že je najlepším misionárom pre vás, že ten dar Boží - Boh prehovorí skrze toho „ušmudľaného“ alebo podceňovaného človeka, možno na okraji spoločnosti. A tohto človeka Pán Boh „nakopne“ a tam je to Božie dielo nádherne vidieť.

Dovolil zdrviť svojho služobníka slabosťou. Slabosť človeka nie je ktovie aký nedar, alebo zlo, ale keď si človek uvedomí svoju slabosť a dá ju Pánu Bohu, vtedy začína víťaziť. Počuli sme v evanjeliu pekný diktát o ambícii človeka. Každý z nás má nejaké ambície. Dúfam, že máte. A tie ambície, keď sa skĺbia s Božou vôľou, je to úžasný vnútorný motor. Ak by to boli ambície len moje vlastné, nie je to Božie.

Jakub a Ján - Synovia hromu, Boanerges. Prudko riešia všetko, ale chodili s Pánom Ježišom každý deň. Pekne počuli a tesne predtým, než nastal tento rozhovor s nimi, Ježiš postavil dieťa doprostred a hovorí: „Kto nebude ako toto dieťa - pokorné a závislé na Bohu - nepríde do nebeského kráľovstva, pretože ho tam nič netiahne. Malé dieťa tiahne prítomnosť rodiča, vyhľadáva rodiča, ak je rodič mimo dosahu zraku dieťaťa, dieťa začne hneď plakať. Takže tá prirodzenosť musí byť nastavená na to, čo je Božie, na to, čo je večné. „Ak nebudete ako deti - pokorné...“ a oni hovoria o ambícii: „Chceme, aby si splnil...“ – správali sa ako deti. Deti takto hovoria: „Ja chcem, aby si mi to dala...“ „Ja chcem toto.“ Nie „Prosím!“, ale „Chcem!“ „Chceme, aby si nám splnil jedno pranie.“ „A čo by ste radi?“ A dobré v tom rozhovore je, keď Pán Ježiš hovorí: „Veď neviete ani čo žiadate.“ Ale hovoril to v zlom? Nie. Alebo v dobrom? To nevieme. Ako keby povedal: „Dobre, že to žiadate. Teraz mám príležitosť vám to vysvetliť.“ „Môžete piť kalich, ktorý ja pijem?“ „Áno.“ „Kalich utrpenia môžete piť?“ „Áno.“ „Môžete byť pokrstení mojím krstom?“ „Áno.“ „No vidíte, takže toto chápete pekne, ale miesta, ktoré pripravil môj Otec, ja o nich neviem. Miesta v nebi pre každého z nás.“ Takže ambícia je veľmi dobrá záležitosť, ale musí byť spojená s Bohom, s jeho kalichom a s jeho vyvolením. Vyvolenie je v tom, že každý z nás je pokrstený, každý z nás je kňazom, každý z nás má dôstojnosť Božiu. To je tá košielka, ktorá sa dáva pri krste – dôstojnosť. Boh na mojej duši. Takže vnútorný motor môže byť ambícia, ale ambícia pre večnosť, ambícia pre Božie veci, pre Božieho Ducha.

Potom mi napadá druhý bod, ktorý je veľmi dôležitý, aby bol človek vnútorne slobodný. Predstavte si, možno aj doma máte nejaké kamery proti zlodejom. My kňazi, keď niečo robíme, tak premýšľame, ako to zabezpečiť pred zlodejmi, ako zabezpečiť kostoly, fary, najmä tam, kde nebývajú žiadni ľudia, ako to urobiť. A štatisticky je dokázané, že tam, kde sú kamery, zlodeji do toho priestoru nechodia, hlavne, keď o tých kamerách vedia.

Čiže zlodej alebo Zlý je nerád vidieť. Pán Boh nepotrebuje reklamu. Re-klamať – nanovo klamať. A diabli stačí len štrbinka a pretlačí sa do vášho vnútra, do vášho života. Keď človek len zapochybuje, zapochybuje o Duchu Svätom, zapochybuje o pôsobnosti Boha alebo o dobrom živote, o výhodách čnosti a podobne. Stačí len zapochybovať a diabol hneď príde. Tvári sa ako najväčší kamarát a potom udrie. Alebo pomôže napríklad cez ježibaby a rôz-

ne veštkyne a podobne. Diabol pomôže, len aby získal dušu. Don Bosco hovoril: „Daj mi dušu a ostatné si ponechaj.“ A toto don Boscovské schválne prevzal od Zlého: „Daj mi dušu a ostatné si zoberiem.“ „Ja potrebujem len dušu, potrebujem si zabezpečiť večnosť“, čiže vnútorne slobodný. Ten zlodej pod kamerou nie je vnútorne slobodný. A Pán Ježiš nás pozýva: „Podťe, buďte vnútorne slobodní.“ Kalich prijmete, lebo vám ho ponúknem a vy ho neodmietnete, pretože služobník Boží ten kalich neodmieta. Krst prijmete, budete mať výhody aj nevýhody z toho krstu, ale buďte vnútorne slobodní, pretože počuli ste, že "páni tvrdo vládnu nad národmi, ale medzi vami to tak nesmie byť". Vy musíte byť vnútorne slobodní. Koľko tých ľudí - nie vnútorne slobodných, tí desiaty boli slobodní, ale ďalší desiaty a miliardy a miliardy ďalších ľudí, ktorí sú neslobodní, pretože nemajú to, čo by chceli mať. My nemáme napodobňovať nikoho, ale nasledovať Krista, to je iné. My nemáme nasledovať nikoho pozemského. Môže byť pre nás vzorom v živote, ale nasledovať Krista v čnostiach, Krista v tom, čo je Božie. A on Božie slovo priniesol, on priniesol evanjelium. Evanjelium – radostná zvesť. "Kto bude chcieť medzi vami byť prvý, bude sluhom všetkých." Čo chceš, aby iní robili a nerobili tebe, ty im rob alebo nerob. Čiže ako dobre je, keď si človek rozkáže sám sebe – chcem byť takým. Nie, že bude rozkazovať Pánu Bohu: „Pane Bože, chcem, aby si splnil toto.“ Nebudme ako deti – neposlušné: „Ja chcem.“ „Daj mi.“ „Ukáž.“ „Pomôž.“ Ale: „Prosím, ja by som chcel...“ Keď už.

11. septembra 2004 bolo tretie výročie pádu dvojčiek – kongresového centra v Amerike - na tretie vý-

snímka: M. Magda

ročie ma vysvätili a 26. septembra som mal tu primície. Predtým som mal niekoľko sv. omší aj v Čechách. A, v blahej pamäti, kardinál Vlček, hovoril: „Miky, ty máš také miesta ako správny Čech.“ Ja hovorím: „Ako Čechoslovák, nie? Že Čech, aký Čech?“ „Tak pozri sa, Karola IV. máš, bol v Karlštejne - Řevnice na Berounke tam rok. Potom je Václav, ktorý stráži Českú zem z vrchu Blaník. A potom zase to, čo je také rozprávkové - Zaječí kopec a Říp, tam praotec Čech a to je to Podřípsko. Potom tam, kde zabil Václava a to je Stará Boleslav a okolie. Teraz mám zase, kde sa Václav narodil – Stochov a Smečno. Vždy také duchovne nacionálne české prostredie. Nech bude aké chce prostredie, každé prostredie je dobré pre toho, kto pretláča Božie veci. A je jedno, aké je to prostredie, či studené, či krupobitie, či slnko, pretože v každom prostredí môže Božia milosť vyniknúť. A tam, kde je možno najťažšie, tam je i najlepšie pre Božiu milosť. Ďakujem vám za to vaše kňazstvo a že sa modlite za to moje. Som vlastne posledný kňaz z Víťaza. Som vždy novokňazom, už 20 rokov, takže chlapci, treba ísť do seminára. Mne ešte tí naši kňazi František Stahovec a Ladislav Franc hovorili, povzbudzovali ma. Viete dobre, že počet katolíkov vo svete sa prudko zvýšil, okrem Európy. V Európe ide všetko dole - aj s počtami kňazov aj s počtami veriacych. Všade vo svete to ide hore, ale v Európa ide dole, zaujímavé, nie? Čím vyspelejší človek, čím vyspelejšie prostredie, tým ďalej od Pána Boha. Túžbu mať ambície Božie a vnútornú slobodu, o to prosme. Amen.

KATECHÉZA

Homília na nedeľu Krstu Pána v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Ja, Pán, som ťa povolal s láskou“

Milí veriaci,

dnešnú nedeľu by sme mohli nazvať nedeľou VIERY. Keď počujeme rozprávanie sv. Lukáša o krste Pána Ježiša, mali by sme myslieť aj na svoj vlastný krst. A to asi nerobíme!

Krst sme prijali ako nemluvňatá. Pokiaľ si spomíname na strach pred prvou svätou spovedou, na slávnosť prvého svätého prijímania, na sviatosť birmovania alebo svadbu, o dni, kedy sme boli pokrstení nevieme nič. Preto by sme mali prežívať krst vlastných detí alebo keď sme účastníkmi krstu nemlúvať pri svätej omši. Krst je totižto povolaním k viere a tým aj ku spásu.

V dome Kornélia, ako sme to počuli v druhom čítaní, apoštol Peter zisťuje, že kresťanstvo nie je len pre Izraelitov. Kornélius bol pohan: „Teraz naozaj chápem, že Boh nikomu nestráni, ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná - robí, čo je správne.“

Krásne sú slová proroka Izaiáša z 1. čítania: „Ja, Pán, som ťa povolal s láskou.“ Nemyslíme si, že o našom krste rozhodovali iba naši rodičia. Spomeňme tu modernú sväticu, blahoslavenú karmelitánku, svetoznámu filozofku Dr. Edít Steinovú. Pochádzala z pravovernej židovskej rodiny. Ako filozofka sa priklonila k ateizmu, aby nakoniec našla svoje šťastie vo viere Ježiša Krista. Jej matka veľmi bolestne niesla krst milovanej dcéry (teda odpadnutie od židovstva).

Krst je nezaslúžená milosť a je povolaním k viere! A takejto nesmiernej milosti sa dostalo nezaslúžene aj nám. Okrem milosti je tu aj rozhodnutie rodičov dať alebo nedať dieťa pokrstiť. Koľko je v takom rozhodnutí skutočnej

snímka: M. Magda

vieri a koľko len čírej tradície či nátlak dedkov a babičiek? A zase je potrebné si pripomenúť, že kde nie je zaručená kresťanská výchova, tam je krst zbytočný. Veď úvodná otázka krstného obradu je: „Chcete, aby vaše dieťa bolo pokrstené v tejto viere?“ Tým na seba beriete povinnosť vychovávať ho vo viere Pána Ježiša, že ho budete učiť milovať Boha a blížneho, ako nám to Pán Ježiš prikázal. Ste si vedomí tejto skutočnosti?

Kde nie je zaručená výchova, tam dieťa vyrastie v náboženskej nevedomosti a akýže je rozdiel medzi pohanom pokrsteným a nepokrsteným? Pán Ježiš povedal: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. Kto však neverí, bude zatratený!“ (Mk 16, 16) Ku spásu sa teda vyžaduje VIERA a KRST.

Na krstných rodičov, kmotrov sa

kňaz rovnako obracia s otázkou: „Chcete byť krstnými rodičmi, ste pripravení rodičom vo výchove byť nápomocní?“ V čom pomáhať? Vo výchove vo viere! Keď sú však aj krstní rodičia vlažní alebo dokonca nekatolíci, ako môžu ovplyvňovať náboženskú výchovu?

Viera začína najdôležitejšou sviatosťou: svätým krstom! Každodenne v sebe prehľubujeme vieru čítaním a rozjímaním Sv. písma, spoločnou rodinnou modlitbou a sviatosťami. Pamätajte, že sme boli povolaní k viere, pamätajte na záväzky plynúce z tejto sviatosti vo výchove detí. Kiežby na konci života mohol každý z nás opakovať slová so svätým Pavlom: „Milosťou Božou som, čo som a jeho milosť vo mne nebola márna (1 Kor 15, 10). Viem, komu som uveril a som si v tom istý!“ Amen.

KATECHÉZA

Homília na 3. nedelu v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Skutky, ktoré ja konám, svedčia o mne“

Milí veriaci,

každú nedelu sem prichádzate. Niektorí, ako pozorujem, takmer na tom istom mieste stojíte alebo sedíte. Stali ste sa, mohlo by sa povedať, pravidelnými hosťami tohto nášho milého kostolíka.

Nie, vy nechodíte do kostola každú nedelu azda preto, že je to prikázané, ale vás čosi do kostola tiahne. A vy dobre viete, že je to stále príťažlivý, večne príťažlivý Pán Ježiš. Proroci dávno pred jeho príchodom na svet predpovedali jeho príťažlivosť, keď o ňom povedali, že príde hlásať Božie poslanstvo a pomoc chudobným, zajatým, slepým, utláčaným.

A tak je v jeho živote hlásanie Božej zvesti spojené so skutkami lásky a dobroty, ako to o ňom predpovedali proroci. Sám o sebe vyhlásil: „Skutky, ktoré ja konám, svedčia o mne“ (Jn 5, 36). Alebo inokedy: „Pre samé moje skutky im verte“ (Jn 14). Hladných nasycuje, smädných napája, smutných potešuje, hriešnikom odpúšťa, zajatých nerestami oslobodzuje, slepým vracia zrak, hluchým sluch, nemým reč, chromým chôdzu, malomocným zdravie, mŕtvym život.

A keď uznal za potrebné, aby svoje učenie o poslušnosti a vernosti voči Nebeskému Otcovi dosvedčil svojou vlastnou poslušnosťou až na smrť, podrobuje sa ukrižovaniu, ktoré v tých časoch znamenalo najpotupnejšiu smrť. Jedným slovom môžeme povedať, že Pán Ježiš nezostal pri slovách. Podložil ich skutkami lásky. A to je na tom príťažlivé. Veď ľuďom neimponuje tak veľmi múdrosť, hoci je záratná, preto ani katolíci veľmi nevedia, kedy je sviatok svätého Augustína, múdreho mysliteľa staroveku alebo svätého Tomáša Akvinského, veľkého filozofa stredoveku. Ľuďom ani tak veľmi neimponuje moc a sláva a preto málokto dnes myslí a medituje o Alexandrovi Veľkom, o Konštantínovi Veľkom a Karlovi Veľkom, hoci boli veľkí. Ale imponuje im, keď je niekto láskyplný k druhým a preto vedia, kedy je sviatok svätého Mikuláša, sv. Lucie, či sv. Alžbety.

A keďže Pán Ježiš bol zo všetkých ľudí najväčšmi pozorný k druhým, lebo bol plný dobroty a láskavosti, je zo všetkých velikanov tohto sveta najpríťažlivejší. A zostane pre ľudstvo príťažlivým až do konca sveta, čo On predvídal, preto o sebe vyhlásil: „Ja som s vami až do konca sveta.“ Hľa, preto aj vy k Nemu prichádzate každú nedelu. Je to

snímka: M. Magda

pekné, ale Pánu Ježišovi to nestačí. Musíme pripomenúť, že On chce, aby sme sa mu stali podobnými v skutkoch. Povedal: „Nasledujte ma!“

Viete, aký veľký a mohutný dôvod k tomu má? Pozrite sa, On z tohto sveta telesne odišiel. Zanechal svetu svojho Svätého Ducha. Ale Duch je pre človeka neviditeľný. A svet si žiada vidieť Pána Ježiša. Ako by bol svet dnes rád, keby sa mu Pán Ježiš zjavil. Ale Pán Ježiš, ktorý sa svetu už raz zjavil, ustanovil, že sa svetu zjaví už len skrze nás, len v nás. Len v nás Ho môže svet vidieť. My Ho máme svetu na sebe odhaliť, zjaviť, ukázať. A to tým, že sa staneme podobnými Ježišovi, ako brat bratovi, aby svet mohol v nás spoznať a vidieť krásne črty Pána Ježiša.

Pozrite sa, istý brat Charles de Foucauld sa stal upratovačom v ústave pre slepcov v arabskej štvrti v Damasku. Slepci sú všetci mohamedáni. Každý deň im zametá všetky miestnosti, čistí im chodby, schodišťa a ustavične sa zdržiava medzi slepcami, ktorí sa na neho obracajú so všetkým možným. Jednému vypomáha pri holení, iný chce vedieť, či mu správne sedí kravata, inému pomáha pri česaní alebo zaviazať topánku. Jeden hľadá to, druhý ono. Všade ho volajú a každý deň im poslúži v tisícoch drobnostiach a v rozličných maličkostiach. Takúto povinnosť máme aj my. Zväčša sme sa dopúšťali v tomto smere omylu. Nazdávali sme sa, že pre Krista pracujeme dostatočne, keď sa sem-tam o ňom slovami s niekým pohádame alebo prieme. Teraz vidíme, že to nestačí.

Pozrite sa. Niekedy sa stane, že jeden člen rodiny je nábožensky ľahostajný. Dokonca sa hnevá, keď idú ostatní na svätú omšu. On to už mnohokrát počul a nepresvedčilo ho to. On slovám neverí. Mohli by

snímka: M. Magda

mu aj anjelsky rozprávať. Z toho vyplýva, že už majú prestať rozprávať, že on do kostola nechodí, ale majú mu dať odpoveď skutkami. Vrátiť sa zo svätej omše s Ježišom v srdci.

Nech je na nich vidieť, že v nich vládne Ježišova láska, dobrota, trpezlivosť aj skromnosť. Nemusia hovoriť nič. Ich rodinný príslušník na nich musí vidieť, že načo je svätá omša. On sa to už nikdy nebude pýtať, lebo to uvidí na vlastné oči, že svätá omša vedie k pretvoreniu ľudského srdca podľa vzoru najkrajšieho srdca, ktoré tu na zemi bilo.

Takto odhaľujeme, zjavujeme, ukazujeme Pána Ježiša v našom dome, na našom pracovisku bez rečí, skutkami. Správaním sa. Lebo len tak sa v našich dobrých skutkoch dá vidieť a spoznať Kristus. A preto nám ani tak veľmi neprikázal, "Rozprávajte sa o mne", ale „Tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Nebeského Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 16).

A svätý Peter píše vo svojom prvom liste kresťanom: „Vaše chovanie sa medzi pohanmi nech je príkladné, aby pozorujúc vaše dobré skutky oslavovali Boha. Lebo Kristus vám zanechal vzor, aby ste kráčali v jeho šľapajách“ (1 Pt 2, 12-21).

Necítite, milovaní bratia a sestry, že je to krásna úloha? Necítite, že toto je naše vyznamenanie, keď sa v nás má zrkadliť Pán Ježiš pre tých, čo sú okolo nás? Necítite, že je to krásna náplň? Necítite v tejto chvíli potrebu byť Ježišovým bratom? Byť Ježišovou sestrou? Prosím vás, povedzme pri tejto svätej omši Pánovi Ježišovi: „ÁNO!“ A on nech nás v tom posilní a požehná. Amen.

KATECHÉZA**Homília na 4. nedeľu v roku C
z prípravy kňaza + Jána Biroša****„Nikde nie je prorok tak málo vítaný ako vo svojom domove“**

Milí veriaci,

Pán Ježiš navštívil svoj kraj, ocitol sa medzi svojimi, ako ja medzi Vítazanmi. Dalo by sa predpokladať, že v domácom prostredí tým viac vynikne jeho vnútorná sila a moc. Lenže správy evanjelia svedčia o opak.

Na začiatku dnešného Lukášovho úryvku sme počuli o tom, že najprv mu v synagóge všetci prisviédčali a divili sa slovám, ktoré vychádzali z jeho úst. Vo chvíli, kedy im Ježiš povedal tvrdú pravdu, zaujali k nemu nenávistný postoj, vedúci až k útoku na jeho život. „Nikde nie je prorok tak málo vítaný ako vo svojom domove“, sťažuje si Pán. Ľudská závišť, malicherná ješitnosť, pýcha a susedská prestíž dokážu aj Bohu postaviť do cesty hrádzu - múr.

Pokúsme sa teraz previesť tento príbeh v istom slova zmysle do našej situácie. Dá sa povedať, že tu u nás v našej dedine tiež býva a žije s nami Pán Ježiš. Má tu svoj dom, ktorý má strechu, dvere, okná... ako naše domovy. Pán Ježiš sa medzi nás nasťahoval, aby nám bol blízko vo všetkých potrebách. Stáva sa naším susedom, spoluobčanom, bratom. Vôbec sa nesnaží o to, aby k nám mal odstup tej nadradenosti, ktorá mu načisto prislúcha a patrí ako Tvorcovi vesmíru, ako najväčšej múdrosti a moci na nebi aj na zemi. Začleňuje sa medzi nás ako rovný medzi rovnými, ako brat medzi bratov. Takto koná láska. Je tu s rovnakou skrytosťou a pokorou ako vte-

dy v Nazarete. A práve tento spôsob Božieho konania sa môže stať človeku tým najsilnejším a neodolateľným impulzom ako k Nemu prirútiť, ako sa radovať a tešiť z tak neslýchaného priateľstva.

Ale v človeku je aj čosi zaslepeného a temného. Sami sebe by sme sa rúhali, keby sme tvrdili opak. Priznajme si, ako ľahostajne obchádzame túto skutočnosť. Komu z nás sa bežne stáva, že sa zachveje radosťou pri pohľade na kostol a pri spomienke, že On je tam preto, aby mi bol blízko? Kolkým kresťanom toto „Božie susedstvo“ celkom zovšednelo, akoby to ani nebola pravda. Vieme veľmi dobre, že aj tu v kostole bývame myšlienkami úplne inde, nesústredene prijímame a málokedy sme ochotní nadchnúť sa pre priateľstvo s Ním.

Aj toto najsvätejšie môže pokryť vrstva prachu všednosti. Tak ako môžu manželia zovšednieť jeden druhému, pokiaľ svoju lásku denne neošetrujú a nepestujú. Tak ako aj kňazovi môže zovšednieť vykonávanie sviatostí, pokiaľ prestane žasnúť nad ich obsahom.

Svätý Marek komentuje túto Ježišovu návštevu rodného kraja slovami: „Nemohol tam urobiť žiaden zázrak... Čudoval sa ich nevere“ (Mk 6, 5). Pán Boh predsa môže všetko, je Všemohúci. A predsa - On sám chcel a stanovil poriadok, kde sa má ľudská viera podieľať na jeho činoch, zatiaľ čo nedostatok viery znemožňuje prejavy Božej moci. Pozrime sa na našu obec

veriacich. Môžeme povedať, že sa tu dejú divy a zázraky? Uzdravenia a obrátenia? Odpovedzme si.

Nebudeme ďaleko od pravdy, keď povieme, že pramálo doceníme Pánovu blízkosť medzi nami. Naša viera je kolísavá, slabá, ospalá, neschopná s Bohom spolu vytvoriť nejakú naozaj veľkú vec v našej farnosti.

Vtedy sa ľudia nad Ježišom pohoršovali: „A čože tu medzi nami nežijú jeho príbuzní?“ Áno, dnes sme my tí Ježišovi príbuzní. Skôr „chudobní príbuzní“, ktorí síce vedia, že On je náš brat a že sme s Ním v jednej rodine Cirkvi, ale ináč nás to vnútorne nezasahuje. Skôr Boha degradujeme na svoju vlastnú plytkú úroveň, než aby sme sa nechali pozdvihnúť Ním samým na božskú úroveň jeho života.

Uplynulo už viac ako dvadsať storočí od doby, kedy zaznel hlas Pána Ježiša v palestínskych synagógach. A predsa môžeme aj dnes počuť jeho hlas, byť v Jeho spoločnosti. Preto sme sa u zišli. Ako tým dávnym ľuďom vtedy, ani nám dnes nie je ľahké Božie slovo prijímať a riadiť sa podľa neho. K čomu sme hluchí, k čomu sme chromí alebo slepí?

Útechu nám dáva dnešné posolstvo Velpiesne lásky. O tvojej láske, Pane, platí bezo zbytku, že zabúda, keď jej ublížime, všetko ospravedlňuje, všetkému verí, nikdy nad nami nezúfa, všetko s nami vydrží! Pane, pomôž nám aspoň k čistej túžbe - byť hodnými tejto Tvojej lásky! Amen.

Uhlíková voda

Robenie uhlíkovej vody spočíva v tom, že sa do vody vhadzujú rozžeravené uhlíky, pomocou ktorých sa určuje, či človeku urobil niekto zle mocou Zlého. Uhlíková voda sa robí, keď človek dostane ľudovo povedané „z očí“. Pokúsime sa teda ukázať, v čom spočíva zlo v robení uhlíkovej vody.

Ludia, ktorí tento úkon praktizujú, hovoria, že sa deje mocou Boha, lebo je tam prítomná modlitba. Nie je to však pravda. Základné zlo spočíva v tomto: človek, ktorý cíti, že má tzv. z očí ide k človeku, ktorý mu spraví uhlíkovú vodu, namiesto toho, aby si v dôvere v Božiu moc dal dúšok vody, ktorú požehnal Pán, mocou svojho Svätého Ducha (svätená voda - svätenina). Tým sa odchytil od Pánovej ochrany a utieka sa k Zlému. Modlitba tam síce je, no nie je vypočítaná, lebo človek primárne nehľadá modlitbu a v nej Božiu pomoc, ale spolieha sa na magické úkony, ktoré sú spojené s robením uhlíkovej vody a sústreďuje sa na to, aby spravil všetko, čo mu prikazuje liečiteľ:

aby si umyl časti tela v tej vode v presnom poradí,

aby sa z nej napil podľa presného počtu,

aby ju vylial za seba alebo na cestu, či pred dom, no samozrejme nie pred vlastný a pod.

A tu už začíname vidieť známky okultizmu. Ide o prípady, keď sa isté úkony robia údajne v spojení s modlitbou. No sú samozrejme aj prípady, keď nejde o modlitbu, ale o mantru. O tých ani nehovoríme, že sú neprípustné a veľmi nebezpečné. Samozrejme, že pri uhlíkovej vode môže vo vzťahu k psychickému vzťahu jednotlivca zohrávať veľkú úlohu aj placebo efekt (teda jav, keď človek uverí, že mu bude lepšie, vsugeruje si to a nakoniec sa aj bez objektívnych dôvodov skutočne lepšie cíti). Avšak to podstatné, čo chceme povedať, je, že uhlíková voda je pre kresťana neprípustná, lebo je to spolupráca so Zlým. Kresťan má pritom k dispozícii korektné prostriedky pomoci v podobe svätením. Jednou z nich je aj svätená voda.

Bez vody niet ľudského života, ďakujeme za ňu i za možnosť Božieho požehnanja, ktoré zvoláva biskup alebo kňaz pri svätení slovami: Kňaz:

„Modlime sa k Pánovi.

- Aby najsvätejšia Trojica očistila túto vodu.

- Aby silou a pôsobením Svätého Ducha dostalo sa jej spasiteľného požehnanja ako Jordánu.

- Aby dostala dar posväcovať, liečiť dušu i telo, aby bola užitočná v každej potrebe.

- Aby očisťovala a zaháňala všetko zlé pôsobenie tajných i zjavných nepriateľov našej duše i tela.

- Aby v tejto vode utonula sila vraha dušu.

Po každej z týchto prosieb ľud odpovedá slovami „Pane, zmiluj sa.

Z predchádzajúcich prosieb vidíme, že sa na vodu zvoláva Božie požehnanie, ktoré dáva vode veľkú moc. Keď sa bližšie pozrieme na svätenie vody, zistíme, že kňaz ponára do vody horiacu sviecu. Čiže stretne sa tu oheň s vodou, pričom sa zvoláva Božie požehnanie. Oklamany jedinec bez poverenia Cirkvi robí paródiu svätenia vody, ktorou je uhlíková voda (a Zlý je majster napodobovania a paródie). Aj tu sa stretáva oheň a voda. Zaujímavé je, že ľudia sa pri krste často nesústreďujú na to, čo sa ide udiť, že dieťa sa stane Božím dieťaťom, ale sústredia sa na to, či dali do perinky všetko, čo mali dať (talizman, červenú stužku na zápästie, čo im zaručí, že dieťa bude ...). A v mnohých iných momentoch človek vymieňa Božiu ponuku za klam.

Staršia generácia (najmä na severovýchodnom Slovensku) dosť často používa mágiu (čiernu, bielu a šedú). Teraz sa ich trochu pokúsime porovnať s praktikami používanými na území Afriky (voodoo a macumba).

Pri čiernej mágii ľudia používajú materiály rastlinného, živočíšneho, syntetického pôvodu alebo v tekutom stave. Ako kňaz, ktorý pri sväteniach zvoláva Božie požehnanie na konkrétny predmet (napr. na svätenú vodu, krížik...) aj ľudia, zaoberajúci sa čiernou mágiou, zvolávajú prekliatie na konkrétny predmet. Diabol je „Božia opica“ a keď majú kňazi (Boží služobníci) trebníky, pomocou ktorých zvolávajú požehnanie, podobne to robia aj ľudia na našich dedinách (zaoberajúci sa mágiou), čím zvolávajú zo svojich „trebníkov“ na konkrétne predmety prekliatie. Pri týchto praktikách sa používajú materiály a spôsob privodzovania zla takým istým spôsobom, s akým sa môžeme stretnúť v Afrike pri praktikách voodoo alebo macumba. Takže nám z toho vy-

plýva, že staršia generácia tieto „skúsenosti“ zdedila od svojich predkov a mladšia, ktorá ich praktizuje tiež, má poznatky z literatúry, z internetu, z nejakej sekty alebo z dovolenky v zahraničí.

Mladý človek na Slovensku je veľmi často vtahovaný do okultizmu cez médiá, v ktorých sú mysteriózne filmy, cez hudbu, cez ázijské bojové umenia, ktoré sa vo vyšších stupňoch sústreďujú na energiu „či“ a silu „čakier“, ktoré údajne sú v nás a cez meditáciu, sústredenie, prosbu k svojmu guruovi, majstrovi, ktorý je niekedy už nežijúci, sa napojíme na silu, ktorú nám chce a môže odovzdať a ten, ktorý je silný (démon), nám ju môže odovzdať, ale s ňou nás aj zotročí. Sú tu aj ďalšie veci, napríklad obchody s okultnými predmetmi a literatúrou (Mandala, Bosorka a mnohé iné).

ThDr. ICLic. PaedDr. Jozef Mareta, PhD.: Odpoveď Cirkvi na fenomén Zlého vo svete

Požehnanie detských jasiel' vo Vítaze

Dňa 11. januára 2025 sa uskutočnilo požehnanie zariadenia "Detské jasle v obci Vítaz", ktoré udelil miestny kňaz, veľadôstojný pán, Mgr. Marek Hnat, za prítomnosti zástupcov samosprávy obce Vítaz, zamestnancov Farského i Obecného úradu obce Vítaz, ako aj zamestnancov detských jasiel'.

Detské jasle v obci Vítaz s kapacitou pre 12 detí boli skolaudované v lete minulého roka 2024.

Nech Boh žehná toto detské zariadenie a nech v ňom prebýva pokoj, radosť a láska.

Mgr. Marcela Strišová, zástupca starostu obce Vítaz

snímka: M. Magda

Nebojme sa snívať svoje sny, Boh je mocný

Na jednom kopci v lese boli tri stromy. Navzájom diskutovali o svojich nádejach a snoch. Prvý strom povedal: „Mojím snom a prianím je stať sa truhlou pokladu. Tak by som mohol byť naplnený zlatom, striebrom a vzácnymi drahokamami. Bol by som nádherne skráslený dekoratívnou rezbou, takže každý by videl tú nádheru.“

Potom druhý strom povedal: "Raz budem mocnou loďou. Budem prevážať kráľa a kráľovné cez vody a plaviť sa po celom svete. Každý sa bude cítiť so mnou bezpečne, pretože sila trupu lode bude mohutná."

Nakoniec tretí strom povedal: "Ja chcem vyrásť a byť najvyšší a najsilnejší strom v lese, takže ľudia ma budú vidieť na vrchole kopca a pohliadnu hore k mojím vetvám, ktoré siahajú až k nebu a pomyslia si, ako som svojimi vetvami blízko Boha. Budem najväčším stromom po celý čas a ľudia si ma budú stále pamätať a pripomínať."

Po pár rokoch ich modlitieb za uskutočnenie svojich snov prišla k stromom skupina drevorubačov. Keď jeden drevorubač prišiel k prvému stromu, povedal: "Vyzerá skutočne ako silný strom, myslím, že by som mal možnosť predať drevo tesárom" a začal strom zotínať. Strom bol šťastný, pretože vedel, že z neho tesár urobí truhlu na poklady.

Pri druhom strome drevorubač povedal: "Toto je silný strom, mohol by som predať drevo v lodeniciach." Druhý strom bol tiež šťastný, lebo vedel, že je na svojej ceste stať sa mohutnou kráľovskou loďou.

Tretí strom, keď k nemu drevorubači prišli, dostal strach, pretože vedel, že ak ho zotne, jeho sny byť najväčším stromom sa už nikdy neuskutočnia. Jeden z drevorubačov povedal: "Nepotrebujem nič zvláštneho zo svojho stromu, takže si vezmem tento" a zoťal ho.

Keď sa prvý strom dostal k tesárom, bola z neho urobený krmeliec pre zvieratá. Bol umiestnený do chlieva a naplnený senom i slamou. Toto vôbec nebolo to, čo si prial a za čo sa tak vrúčne modlil.

Druhý strom bol rozrezaný a bola z neho vyrobená malá rybárska loďka. Jeho sny, že sa stane mohutnou loďou, prevážajúcou kráľa, tiež skončili.

Tretí strom bol rozrezaný na väčšie kusy dreva a položený na púste miesto v temnote.

Uplynulo viac rokov a stromy už na svoje sny dávno zabudli.

Potom jedného dňa muž a žena prišli do chlieva. Ona porodila a položila dieťa na slamu do krmelca - do jasiel -, ktoré boli vyrobené z prvého stromu. Strom mohol cítiť dôležitosť tejto udalosti a vedel, že držal najväčší a neprekonaný poklad v celých dejinách ľudstva.

O pár rokov neskôr skupinka mužov vstúpila na rybársku loďku, vyrobenú z druhého stromu. Jeden z nich bol unavený a zaspal. Zatiaľ, čo sa plavili na mori, prišla veľká búrka a strom vedel, že nie je tak dosť silný, aby mohol búrke odolať. Muži zobudili spiacieho muža a On vstal a zvolal: "Utiš sa!" a búrka utíchla. Vtedy strom vedel, že niesol Kráľa kráľov na svojej loďke. A sen sa mu splnil nad jeho očakávania.

Konečne niekto prišiel a vzal tretí strom. Bol nesený mužom cez ulicu, kde sa mu ľudia vysmievali a zosmiešňovali ho. Keď prišli na dané miesto a zastavili, muž bol pribitý na ten strom a pozdvihnutý k nebu, aby zomrel na vrchole kopca. Keď prišla nedeľa, strom si uvedomil, že bol dosť silný na to, aby mohol stáť na vrchole kopca a byť tak blízko Boha ako len bolo možné. Ešte stále, keď sa ľudia naň pozerajú, dívajú sa hore k nebu a pritom myslia na Boha, pretože Ježiš bol na tomto strome ukrižovaný, aby nás vykúpil.

Nie vždy vieme, aké má Boh s nami úmysly. Často sa ti nezdá, že veci idú podľa tvojich predstáv, ale vedz, že Boh má pre teba plán. Pokiaľ vložíš svoju dôveru na Boha, On ti dá veľké dary. Každý z tých troch stromov získal to, po čom túžil, ibaže nie cestou, ktorú si predstavovali.

Môžeme ale vedieť, že Jeho cesty nie sú našimi cestami, ale tie Jeho sú vždy tie najlepšie.

Názory a svedectvá

Do redakcie nášho Spektra prišiel nižšie uvedený email a poprosil nás o pomoc pri hľadaní pôvodu modlitby k Panne Márii a pred spaním. Osobne ma veľmi potešilo, že náš farský časopis pomáha aj mladým ľuďom a študentom.

Vážená redakcia,
som etnografický výskumník a doktorand. Moja výskumná téma sa zameriava na archaické ľudové modlitby, ktoré sa od stredoveku zachovali v ľudovej slovesnosti. Tieto texty sú mimoriadne hodnotné z hľadiska etnografie, histórie aj literárnej vedy. Na Slovensku sa tomuto žánru doteraz venovalo len málo pozornosti a preto je mojím cieľom ich systematizácia a dokumentácia.

V časopise Spektrum z roku 2011 boli zverejnené dve takéto modlitby, ktoré považujem za obzvlášť cenné a rád by som ich zahrnul do svojej dizertačnej práce. Prvá sa nachádza v čísle 2011/1 (Keď Panna Mária pod krížom stála, svätá krv na ňu kvapkala...), druhá v čísle 2011/7 (Lihame spať, Pánu Bohu dušičku dať). Prikladám kópie spomínaných stránok.

Chcel by som Vás požiadať, či by ste mi mohli pomôcť zistiť, odkiaľ tieto texty pochádzajú. Z akej obce boli zozbierané? Existujú o informátoroch nejaké údaje?

Každá informácia by pre mňa bola veľmi užitočná. Vopred Vám veľmi pekne ďakujem za pomoc a teším sa na Vašu odpoveď.

Prajem šťastný Nový rok!

S úctou

Dominik Volter

28.12.2024

Dobrý deň pán Martin Magda,

chcem Vám srdečne poďakovať za Vašu pomoc. Podarilo sa mi nakonaktovať s Jozefom Bednárom a pani Kolesárovou. Jozef mi vedel pomôcť, ale pani nie. Táto modlitba nepochádza od nej, ona je autorkou básničky pre mamku, ktorá sa nachádza vedľa tejto modlitby.

Modlitba je veľmi vzácna. Na začiatku sa obracia k svätej Barbore, čo naznačuje, že text môže pochádzať z 18. storočia. Následne obsahuje stredovekú mariánsku poéziu s príslubom večného života, čo je mimoriadne vzácny text. Na konci sa zjavujú traja anjeli, čo je motív zo 16. storočia. Nechcem Vás obťažovať, ale chcel by som sa spýtať, či si náhodou pamätáte, odkiaľ táto modlitba pochádza? Akékoľvek informácie by mi veľmi pomohli pri ďalšom skúmaní.

Ešte raz ďakujem za Vašu podporu a prajem Vám všetko dobré.

S úctou

Dominik Volter

Keď Panna Maria pod krížom stála, svata kref na ňu kapkala, Synačku moj, kref tvoja, ja som matička tvoja, prehvar ku mne slovičko, pceš mojo šerdečko. Jak by ja ku tebe neprehvarila, keď ja ce z mojima panenskima peršičkami karmila, obrac še ku mne svatym krížom. Kto še budze totu moju modlidbičku modlic, peklo budze mac zavrete a nebičko otvorene. V našej chiži štiri kuti, v peršim kuce sam Kristus Pan a na stretku chiži svata Anna a pri dzveroch Panenka Maria, jak oni še prežehnaju, tak i my še prežehnajme. Sami, ne sami Kristus Pan medzi nami s troma andeličkami. Jeden nam posčila, druhí nas príkriva, treci nas zobudza, stañce že stañce do svateho koscela, koscel otvoreni, krašne zameceni a kňaz služi omšu za kažu dušičku i za moju.

Modlitba na dobrú noc:

Lihame spac,

Panu Bohu dušičku dac.

Sami, ne sami,

sam Pan Ježiš s nami s troma ružami.

Jedna ružička – Kristus Pan,

Druha ružička – Panna Maria,

Treca ružička – Svata Anna, babička.

Modlime še,

žeby nás varovali

od večera do polnoci,

od polnoci do sviťaňa,

od sviťaňa do skonaňa.

Kec nebudzeme moc konac,

budzeme ich na pomoc volac.

V raju dzvoni zadzvonili,

nebesa še otvorili.

Otvoril še Boží hrob,

oznamil še z neba Boh.

Co chceš cloveče?

Žadam Pane lehke skonañe

a po šmerci večne spaseñe.

Amen.

V roku 2022 vydalo vydavateľstvo Šarmxprint na vlastné náklady autora knihu s názvom: *Historické poviedky a povesti zo Šariša. Autorom je duchovný otec doc. ThDr. Peter Sedlák, PhD. Ponúkame Vám ďalšiu poviedku z tejto knihy.*

Huncútstva pastiera Janka z Krakovca

V dávnych dobách, keď bolo v rozkvetení panstvo Hrádok, žil v šarišskej obci Krakovec jednoduchý sedliacky mládenec, pastier Janko. Bol jednoduchý, ale zavše vystrojil nejaké huncútstvo, o ktorom sa hovorí dodnes.

Krakovec bola malá obec v blízkosti Sabinova a tak každý vedel, čo sa deje medzi ľuďmi v sedliackych chalupech. A Janko tieto vedomosti využíval na svoje vopred premyslené žartovné činy. V Krakovci nebola kostola, veď to bola maličká obec, ale uprostred sídliska stála pomerne vysoká drevená zvonica obitá doskami a pokrytá šindľami.

Na Anjelské pozdravenie vždy k nej prichádzal krivajúci zvonár Juraj a rozhodol malý zvon, ktorý farníkov vyzýval k modlitbe alebo ich pozýval k nejakej vážnej dedinskej udalosti. Huncútovi Jankovi, ktorého zvon skoro ráno zobúdza, aby vstal a vyhnal statok na pašu, raz napadlo, že výstroji Jurajovi nezbedu.

Keď sa statok napásoval a Janko ho pred obedom zohnal z pastvín do dediny, niekoľko dní si skryto, ale pozorne všimával Juraja, kedy a ako prichádza k zvonici. Keď už mal všetko preskúmané a overené, jedného dňa ukradomky a nikým nepozorovaný vošiel do zvonice, vyšiel hore strmými rebríkmi a hneď bol na plošine pri zvonoch. Keď cez škáry medzi doskami videl, že Juraj sa už blíži, rýchlo zoblíkol košelu a omotal ňou srdce malého zvona. Keď Juraj rozhodol zvon, divil sa, prečo nepočuť jeho zvuk. Myslel si, že mu srdce odpadlo a tak išiel za richtárom, aby sa na zvon pozrel alebo aby tam poslal obecného sluhu. Samozrejme, šikovný Janko odmotal košelu a rýchlo vybehol zo zvonice tak, aby ho nikto nespozoroval. O chvíľu bol richtár so zvonárom pri zvonici.

„Nezvoní, vravíš?“ opýtal sa richtár.

„Nezvoní!“ odpovedal Juraj.

Richtár chytil do mocných rúk povraz a začal zvon rozhodávať. A veru, len čo párkrát potiahol, zvon sa rýchlil a vydal prenikavý hlahol. Richtár sa rozosmial a Juraj zostal prekvapený, čo sa to stalo. Prešibaný Janko však nezostal iba pri obedňajšom zvonení. To isté urobil aj večer, keď sa už stmievalo a Juraj chcel vykonať svoju službu zvonenia.

Zvonár znova išiel za richtárom, ale ten ho odohnal so slovami: „Zle to robíš, veď napoludnie zvon zvonil! Nechaj to tak, choď spať, ráno sa na to pozrieme.“

Ale ráno zvon Juraja poslúchol a zvonil, ba zvonil aj na obed. Večer sa však „nezvonenie“ zopakovalo. Keď zvonár povrazom rozhodol zvon, ten nevydal opäť žiadny zvuk. Juraj to nevedel pochopiť. Na druhý deň pred zvonitím vyšiel po rebríku k zvonu, ale nevidel tam žiadnu chybu. Všetko bolo v poriadku, srdcia, záväžia aj povrazy. Rukou rozhodol zvon a ten zazvonil.

„Ako je to možné?“ kládol si otázku Juraj.

Zvon zvonil aj na obed, ale večer sa znova opakovalo „nezvonenie“. Richtár vzal lampáš a spolu so zvonárom vyšli po rebríkoch k zvonu. Nenašli však žiadnu chybu, zišli dole a zvonár zazvonil, hoci oveľa neskoršie ako bolo zvykom. Vo chvíli, keď zvonár odišiel za richtárom, huncút Janko odmotal srdce zvona, oblíkol si košelu a v šere večera sa rýchlo od zvonice vzdialil.

Len najbližší sused pri zvonici, starý valach Imro, ktorý za mladí ovce pásaval, spoznal utekajúceho Janka a spoza dreveného plotu mu pošepol:

„Janko, dobre to robíš, ale daj si prestávku, lebo richtár a zvonár niečo tušia. Chystajú sa zvonicu nebadane pozorovať.“

Janko s tým prestal, ale keď sa mu zachcelo zažartovať zo zvonára, občas to znova urobil. Vždy sa však dohodol s valachom Imrom, aby mu na jeho špás neprišli.

* * *

Keď sa minulo leto aj jeseň a prišli chladné novembrové a decembrové dni, Janko si vyhútal novú zábavu.

Odpustová slávnosť v kaplnke Narodenia Panny Márie v Doline; snímka: archív Spektrum

Asi dva týždne pred vianočnými sviatkami niektorí sedliaci v Krakovci mali už dobre vykŕmených bravov a chystali sa na zakáľacky. Dobré im padlo, aby si počas zimy a sviatkov prilepšili vo svojej jednoduchej strave. K fazuli, hrachu a kapuste bolo treba dať do žalúdka aj niečo výživnejšie. Údené rebrá alebo šunky, oškvarky či klobásky im veľmi chutili, najmä keď ich „pokropili“ dobrou slivovicou alebo hruškovicom.

Pre šibala Janka to však bola príležitosť opäť vyskúšať svoj vtíp a utajenie. V krčme sa po večeroch rozprávalo, kto má najlepšie vykŕmenú sviňu. Janko len ticho počúval a tváril sa nezaujato. Niektorí gazdovia sa pochválili, kedy budú zakáľať. Obyčajne to robili v utorok. Nevedno prečo, ale taký bol v Krakovci zvyk. Tak sa Janko dozvedel, že v najbližší utorok budú zakáľať u debnára Fera.

Mal premyslený plán pre svoj špás, ale na jeho uskutočnenie bolo treba dosť odvahy aj šikovnosti. Pri pasení dobytku mu pomáhal veľký biely, huňatý Dunčo. Ten mal zohrať dôležitú úlohu v jeho špáse. Keď sa v pondelok večer už zotmelo a v decembri to bolo skoro, keď v oknách chalúp bolo vidieť, že lampy hasnú a dobrí Krakovčania sa ukladajú na spánok, Janko začal uskutočňovať svoj plán.

Cez nevelkú záhradu sa opatrne priblížil k hospodárskym staveniskám debnára Fera. Vykŕmená sviňa v koterci podriemkala, ticho chrčala a krochkala po dobrej večeri. Janko popočúval, ešte raz sa rozhladol, či ho niekto nesleduje, opatrne odtiahol rígel, otvoril na krátko dvierka a prekvapenej svini nastrčil korýtka s kukuricou. Sviňa sa nedala dvakrát núkať. Hneď vopchala svoj rypák do korýtka a chrúmala kukuricu. Ale Janko sa pomaly od dvierok hýbal a sviňa, ktorá nechcela stratiť svoju pochúťku, sa vydala za ním. Tak ju Janko previedol cez záhradu až do koterca na svojom gazdovstve. Keď za ňou zatvoril dvierka, zhlboka si vydýchol s vedomím, že polovicu špásu ma za sebou.

Teraz nasledovala druhá časť jeho plánu. Prišiel k búde Dunča a zavčasu sa polohlasne ozval: „Dunčo, spíš? Pod' von, mám pre teba prácu.“

Pes, ktorý svojho gazdu poznal po hlase, vŕni aj spôsobu chôdze, vyšiel ako ospalý von, natiahol sa a zažíval otvoriac veľkú papuľu a spýtavo sa pozeral na svojho pána s nevypovedanou otázkou, čo ho vyrušuje v takej nezvyklej hodine. Janko ho odviazal a vedúc ho na retiazke sa vydal smerom ku gazdovstvu debnára Fera. Keď prišiel ku koterцу, vtláčil Dunča dovnútra, podávajúc mu druhou rukou kúsok chleba, rýchlo zatvoril dvierka. Pes sa zaujal chlebom a Janko s búšiacim srdcom rýchlo odišiel domov. Od rozrušenia nemohol zaspať. Ráno chcel čím skôr vstať, aby mu neušla chvíľa a divadielko, na ktoré sa dlho tešil.

Len čo sa začalo brieždiť, prišiel poza humnú blízko k debnárovej záhrade a učupený za plotom sledoval,

ako sa zaháľači chystajú na zakáľačku. Oslami si ostrili nože, v kotle nad ohňom ohrievali vodu, chystali koryto a trojnožku... A potom nastala tá chvíľa. Keď sa už dobre rozodnilo, keď bolo všetko pripravené, otvorili dverka, aby vypustili sviňu, chytili ju a zakľali... No namiesto vykrmeneého brava sa z koterca na nich vyrútil veľký biely Dunčo a šokovaný zvláštnou nocou s brechotom bežal cez dvor k bránke.

Zakáľači onemeli, dívali sa jeden na druhého a so smiechom sa pýtali: „Fero, vari sa ti cez noc brav premenil na psa?“

Ten si len odplul a povedal: „Veď ja toho psa poznám!“

Ale, či ho tam zatvoril Janko, to nevedel. To mohol urobiť ktokoľvek.

Našťastie, pribehol do dvora malý chlapec a volal: „Po dedine okolo potoka behá akási sviňa.“

Tú chytili, zakľali, ale celá dedina sa aj po rokoch smiala, ako debnár Fero namiesto svine chcel zakľat psa. Nikto nevedel, či to bola práca, len huncút Janko sa nad tým ticho usmieval.

* * *

Po tuhej zime prišla jar a Janko opäť vyhánal statok na pastviny. Keď v auguste už nebol dostatok paše, kravy strácali mlieko a nedojilo sa na poludnie, statok pásaval od skorého rána do pozdneého večera. S kravami a jalovicami sa počas dňa dostal až na hrebeň Čergovských vrchov a nie raz sa stalo, že najmä bujaré jalovice prešli aj do chotárov obcí, ktorých potoky stekali na sever do rieky Tople. A veru, raz sa Jankove jalovice zišli po severných svahoch do obce Mokranec povyše Lukova. Keď sa mu ich podarilo s mokranskými mláďencami zohnať dokopy, hnal ich hore obcou a na jeho námahu sa dívali mnohí gazdovia, gazdiné, ale aj deti a mladé dievky. Janko si všimol Zuzanu s čiernymi vlasmi a rumenými lícami. Usmievala sa a Janko z nej nemohol spustiť oči. Lenže povinnosť hnať jalovice, udržať ich s pomocou Dunča pokoje mu kazila jeho zvedavosť a záujem o Zuzanu.

Keď sa mu po dlhých hodinách podarilo dohnať statok na sedlo hôr, dole to už išlo ľahšie. A vtedy si Janko povedal: „Rokov mám už dosť, rodičia mi pripomínajú zariadiť si život, zájdem za tou krásavicou do Mokranca.“

A veru, keď prišla najbližšia nedeľa a na pasenie si našiel náhradníka Pavla, syna kolára Štefana, vybehol na Priehybu a spustil sa okolo potoka najprv do Krížov a Krivého a potom do Mokranca. V nedeľu popoludní sa mládež bavila na lúke povyše obce. Zuzana tam nechýbala a Janko si našiel spôsob, ako sa k nej priblížiť.

Keď sa vytancovali, vyspievali a slnko zapadlo, všetci sa začali rozchádzať domov. Janka čakala dlhá cesta, ale pre človeka jeho veku to nebolo nič náročné, obavu mal iba z toho, aby v hore nestretol medveďa. Šťastne prešiel nie v jednu nedeľu do Mokranca a späť, najmä keď sa mu podarilo požičať si koňa. Ale keď prišla chladná a daždivá jeseň, cesty do Mokranca sa prerušili. V nasledujúcej jari však jeho návštevy pokračovali.

Zalúbený Janko všetko zvládal, hoci Zuze sa páčil, rodičia jej ho vyhovárali: „Je zďaleka, v našej dedine je dosť mláďencov, aj bohatší sú. Vydaj sa tu, alebo do Lukova či Venecie.“

Zuzana vedela, že rodičia majú pravdu a rozhodla sa, že najbližšie dá Jankovi najavo, že kvôli nej chodí do Mokranca zbytočne. A veru, povedala mu to. Janko bol prekvapený, už pomysľal na sobáš.

„Takže, nemáš o mňa záujem?“ opýtal sa.

„Záujem by bol, ale uznaj, sme od seba ďaleko a rodičia nechcú, aby som odišla ďaleko, aby som sa vydala tu alebo do blízkej obce.“ „Je to už tvoje pevné rozhodnutie?“ opýtal sa. „Áno!“ odpovedala.

„Dobre teda, čo mi zostáva, ale ranila si ma.“ Tak sa Janko so Zuzanou rozišli.

Ale Janko počas dlhých chvíľ pri pasení dobytky stále na Zuzanu myslel. V jeho srdci a myslí sa striedali city nehy s citmi nenávisťi. Od lásky je veľmi blízko k nenávisťi. A tak Janko z diaľky neustále pozoroval Zuzanu a získaval správy o nej.

Neprešlo ani polroka a Zuzana nadobudla novú známosť. Jej ruku mal získať Juraj z Mokranca. Keď už v chráme kňaz ohlásil ohľášky o ich sobáši, Janko už mal v hlave vypracovaný plán, ako sa Zuze pomstí, za to že ho opustila. Keď konečne nastal deň sobáša a z kostola celé spoločenstvo hostí prišlo do domu ženícha, nastala hostina a všetci sa tešili. Janko všetko z diaľky sledoval. Pomaly sa zvečierovalo, muzika prestala, hostia sa rozchádzali a domáci, po tom čo všetko upratali, uľožili sa na spánok.

Janko si v duchu povzdychol: „To bude svadobná noc! Všetci si ju zapamätávajú! Prišla moja chvíľa.“

Janko všetko pozoroval s kocúrom a zvoncami v koženej torbe. Keď lampy a sviece pozhasínali, v celej obci

nastala tma. Iba pre júlové sparno si niektorí ponechali pootvorené malé okná. Vtedy Janko uskutočnil svoj plán a svoju pomstu.

Do dvoch malých plechových zvoncov a spiežovca natlačil trávu a uviazal ich kocúrovi na chvost. Nebada-ne a opatrne sa priblížil k domu, kde Zuzana prežívala svadobnú noc. Potichu vo svojich krpcoch pochodil po dvore, obozretne počúval pod oknami a presviedčal sa, či sú pootvorené okná. Keď si bol istý, že je pri okne izby, kde mali spať novomanželia, vytiahol z torbice kocúra, povytáhoval čo najtichšie trávu zo zvoncov a takto vyzbrojeného kocúra vhodil cez pootvorené okno do izby. Zvonce sa rozozvučali a splašený kocúr v tmavej izbe skákal ako zbláznený po posteliach a perinách a hľadal únik zo svojej šokujúcej situácie. Samozrejme, spiaci sa hneď zobudili a prežívali zdesenie ako aj behajúci kocúr po izbe.

Janko počúval a pozoroval celé to divadlo spoza stromu, ktorý rástol na dvore. Keď sa rozsvietili lampy a sviece, otvorili sa dvere a kocúr vybehol na dvor a bežal po susedných dvoroch, zobudil aj susedov a takmer celú dedinu. Janko však už bol na záhumní a veselo sa smejúc si opakoval: „Zuza, vidíš, to je tvoja svadobná noc! Iste na ňu nezabudneš.“

Ráno o kocúrovi so zvoncami na chvoste hovorila cela dedina a chýr o tom sa dostal aj do susedných obcí a ľudia sa smiali hádajúc, kto to Zuze a Jurajovi pripravil.

Dediny Krakovec a Mokranec v toku času a dejín zanikli, ale ľudia na Šariši dodnes vyprávajú o huncústvach pastiera Janka. Ba niektorí odvážlivci ich aj v nasledujúcich desaťročiach a storočiach zopakovali. Vraj, aby sa na ne nezabudlo.

Otvorenie Jubilejného roka v Košiciach; snímka: M. Magda

Kecharitomene

26. Panna Mária pomáha mužom v uzdravení mužnosti

Panna Mária chce každému mužovi pomáhať pri realizácii jeho povolania. Chce uzdraviť jeho mužskosť, ktorá má tak často sklony panovať, dobývať. Keď si muž a si pri Márii alebo sa zahľadáš na jej podmanivú ženskosť, môžeš sa učiť zdravej mužskosti, najmä v tých oblastiach života, kde sa zakorenili tvoje ambície, chuť panovať, kde je prítomné subtílné pohrdanie, kde sa zakráda chuť dominovať, uprednostňovať.

Panna Mária ťa chce naučiť starať sa o tvoje povolanie k práci, k láske a k добрote srdca. To ona uzdraví tvoju skomplikovanú, zranenú citlivosť, uzatváranie sa do seba, zatrpknutosť. Chráni ťa pred vrtochmi mužského egoizmu. Pri nej sa môžeš naučiť úcte k žene a ženskosti, učiť sa čistote a tomu, ako objaviť vnútornú krásu ženy. To vďaka nej, keď sa do nej zamiluješ a zakúsiš jej lásku, si môžeš poradiť so svojou mužskou chamtivosťou a agresivitou a zušľachtit svoje túžby. V tieni jej ženskosti sa ako muž naučíš vnútornému súladu. Budeš vedieť rozoznávať všetky nebezpečenstvá, ktoré so sebou nesie život zranený satanskými jedmi a hriechom.

Keď spoznáš Máriu ako blízku a milujúcu, usiluj sa ju viesť do svojej každodennosti, do všetkých svojich starostí. Modli sa k nej, rozprávaj sa s ňou o svojich smútkoch, znechuteniach, chorobách a ťažkostiach. Rozprávaj sa s ňou o svojich plánoch, projektoch, aj o tom, čo máš kúpiť. Rozprávaj sa s ňou, modli sa k nej, keď čakáš v rade, keď si na cestách, keď ideš autom. Pozývaj ju, keď máš trochu času, keď sa cítiš sám. Chci sa s ňou spriateliť a to konkrétne.

Mariánska zbožnosť nie je len to, čo vzniklo v našej predstavivosti ako napríklad pobožnosti, ruženec, svätyne, púte. Mariánska zbožnosť je vnútorná potreba byť stále s ňou. Aby sme Máriu viedli do svojho každodenného života, na to potrebujeme trochu námahy. Musíme preformovať oblasť svojich predstáv, myšlienok, uzdraviť náš biedny obraz Márie a musíme zariadiť, aby nám Máriu pripomínalo veľa vecí. Musíme sa premeniť obnovou mysle, aby sme dokázali rozpoznať, aká je Mária, akým spôsobom nám môže pomôcť a kam nás vedie.

Jeden z otcov karmelitánov spomína, že keď bol v noviciáte, na rôzne miesta si dával pripínáčiky, ktoré mu mali pripomínať Panu Máriu. Keď chodil a niečo robil, takto si viditeľne pripomínal, že ona je. Je výborné takto formovať svoju predstavivosť, aby veľa vecí nasmerovalo naše myšlienky na jej prítomnosť. Môžeme mať napríklad istú dohodnutú farbu, napríklad modrú, ktorá nám hovorí: Modrá je Máriina farba a poukazuje na ňu. Jej prítomnosť nám môže pripomínať aj taká obyčajná vec ako modrý odtieň na viečkach, platne, kvety... Je potrebné, aby sa celá naša existencia, naša predstavivosť a naša psychika sýtala Máriou. Je úžasné, keď si uvedomíme, že Mária je blízko, hneď vedľa nás, keď cítime jej prítomnosť. Nemusíme o nej hovoriť, no je dôležité, aby sme objavovali jej nádhernú vnútornú bytosť.

Mystici, ktorí zakúsili život v Márii, nám hovoria o úžasných skúsenostiach s ňou, o tom, ako ich viedla do vzťahu s Najsvätejšou Trojicou. A hoci sú to hlboké veci, zároveň sú jednoduché pre tých, ktorí „trénujú“ svoj život v Márii. Prijímajú v nej Otca, Syna a Duchu Svätého. Po istom čase s ľahkosťou „chápu“ tieto veci, no nedokážu ich rozumovo vysvetliť. Ťažko sa vyjadrujú slovami, pretože život v Márii je možné prežiť len skúsenosťou.

Sestra Mária od sv. Terézie žila v 17. storočí a bola flámskou mystičkou. O vnútornom živote v Márii píše, že „spočíva v tom, že odpočívame, ochutnávame a spájame sa s Máriou. Boh a Mária sa zdajú pre dušu len jednou osobou. Podobá sa na Kristovo človečenstvo, ktoré zjednotené s božstvom vytvára len jednu Osobu a jeden predmet kontemplácie. Mária vystupuje ako náš život alebo ako teplá, životodarná atmosféra, v ktorej a cez ktorú dýchame životom v Bohu šľachetnejším a vyšším spôsobom než kedykoľvek predtým.“

stránku pripravila: Viktória Uličná

Ahoj, deti!

Začal sa nový rok – čas plný nových možností, radosti a výziev. Január je obdobím, keď môžeme premýšľať o tom, ako chceme tento rok prežiť. Spolu si pripomíname sviatok Troch kráľov, ktorí našli Ježiša a priniesli mu svoje dary. Čo môžeme my priniesť Ježišovi? Napríklad naše modlitby, dobré skutky alebo jednoducho snahu byť lepšími. Nezabúdajme, že každý nový deň je darom, ktorý môžeme využiť na šírenie lásky a dobra. Tak čo, ste pripravení začať tento rok s Ježišom po svojom boku?

V januári nás čaká:

Slávnosť Panny Márie Bohorodičky – 1. 1.

Tento deň je venovaný Panne Márii ako Matke Božieho Syna. Zároveň je to aj Svetový deň pokoja, kedy sa modlíme za mier vo svete.

Slávnosť Zjavenia Pána (Traja králi) – 6. 1.

Po Ježišovom narodení prišli do Jeruzalema mudrci od východu a pýtali sa: „Kde je ten novonarodený hebrejský kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť.“ Keď to počul kráľ Herodes, rozrušilo ho to. Zvolal všetkých veľkňazov a znalcov Biblie a vyzvedal od nich, kde sa má narodiť Mesiáš. Oni mu odpovedali: „V Betleheme.“ Tu si dal Herodes potajomky zavolať mudrcov a povedal im: „Choďte a dôkladne sa vypytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť.“ Bola to lož, lebo ho chcel zavraždiť, pretože sa bál o svoj trón.

Hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa. Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou. Padli na kolená a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Zlato. Cenný kov, ktorý nepodlieha skaze, symbolizuje večnosť. Farba kovu symbolizuje nebeské svetlo a kráľovstvo.

Kadidlo. Živica, ktorá sa získava narezaním kmeňov stromov. Ak ju položíme na žeravý uhlík, vytvorí sa biely dym charakteristickej vône stúpajúci nahor. To znamená, že tak stúpa k Bohu naša modlitba. Symbolizuje nesmrteľnosť.

Myrha. Živica malého stromu, ktorý sa udomácnil vo východnej Afrike a v Arábii. Pripravoval sa z nej olej, ktorým boli pomazaní kňazi. Myrhu s aloou použili pri pochovávaní Ježiša. Naznačuje Kristovu obeť za spásu ľudstva.

Mudrci priniesli dary novorodenému Dieťaťu, ktorými mu vyjadrili svoju úctu a s ktorými mu odovzdali aj seba.

Krst Krista Pána – 8. 1.

Slávime krst Ježiša v rieke Jordán, ktorým začína svoje verejné účinkovanie. Tento deň uzatvára vianočné obdobie a nasleduje liturgický čas cez rok.

Sviatok Obrátenia sv. Pavla – 25. 1.

Tento deň si pripomíname zázračné obrátenie sv. Pavla, ktorý sa z prenasledovateľa kresťanov stal jedným z najväčších apoštolov Krista.

Svätec mesiaca – sv. don Bosco (31. 1.)

Keď správne doplníš chýbajúce slová v texte slovami z pomôcky, dozvieš sa, kým bol tento svätec.

M		D	L	I	T	B	A
V	I	E		A			
R		D	O	S	Ť		
P	R	I	A	E	E	S	T
	R			B	E	R	T
Š	P	O		T			
T	V	O	R		V	O	S
	CH			D	O	B	A
				L	Á	D	E
							Ž

Krstné meno dona Bosca je Narodil sa a žil v storočí v dnešnom Stal sa Keď pôsobil v Turíne, všimol si chudobných chlapcov a siroty. Onedlho zhromaždil okolo seba mnoho , ktorí nemali kam ísť. Don Bosco sa postaral o ich bývanie, prácu a školu. Spolu s nimi sa modlil a hral. Stal sa zakladateľom kongregácie , ktorí sa aj v dnešnej dobe venujú mládeži.

POMÔCKA: mladých ľudí, saleziánov, Taliansku, 19., Ján, kňazom

Ako sa volá miesto, kde sa don Bosco schádzal s mladými? Zisť to z tajničky, ak správne doplníš chýbajúce písmená.

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.
Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva.
Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Mýtus „sexuálnej kompatibility“ zlučiteľnosti

Rozvíjajúci sa zmysel pre telesnú jednotu môže byť zdrojom skutočnej, hlbkej radosti (nielen dočasnej rozkoše) len vtedy, keď je v súlade s rozvíjajúcou sa duševnou a duchovnou jednotou. Je to prvok jednoty dvoch ľudí ako stvorenia so svojou telesnou, psychickou a duchovnou stránkou. Telesné zjednotenie bez duševného a duchovného puta sa stáva len karikatúrou jednoty, prináša krátkodobé potešenie, no z dlhodobého hľadiska vedie k sklamaniu a frustrácii. V konečnom dôsledku sexuálny styk, aj keď len fyzický, láme putá namiesto ich prehľbovania. Dokazujú to skúsenosti tisícok ľudí, ktorí boli sklamaní v nádeji na dosiahnutie šťastia prostredníctvom sexuálnych stykov mimo manželstva. Čo získajú mladí spolužití pred svadbou?

Mladí ľudia (najmä muži) často ospravedlňujú potrebu predmanželského spolužitia nevyhnutnosťou potvrdenia „sexuálnej kompatibility“. Táto motivácia sa zdá byť logická, „pretože tolko manželstiev sa rozpadá kvôli nesúladu v tomto smere. Chceme mať trvalý vzťah, tak si to musíme overiť. Je to lepšie ako trpieť celý život alebo sa rozvieť“. V tejto zdanlivo súvislej argumentácii sú však vážne chyby a úskalía. Zásadnou chybou je ilúzia, že je možné kontrolovať priebeh proce-

su, ktorý by za normálnych okolností by mal trvať celý život. Navyše „predmetom“ testu je iná osoba, ktorá je v prípade negatívneho výsledku testu odmietnutá, najčastejšie s trvalými následkami. Takto možno testovať hmotu, nikdy nie človeka! Čin, ktorý nielenže ohrozuje, ale nevyhnutne vedie k deštrukcii a teda k škode, nie je aktom lásky.

Podstatou lásky je predsa starať sa o dobro druhých a chrániť ich pred zlom a újmou. Mladí ľudia zaslepení nekontrolovateľnými pocitmi a naplnení sebeckou túžbou či dokonca telesnou žiadostivosťou len ťažko uveria, že spolužitie môže byť škodlivé. Naopak tvrdia, že je to dôkaz lásky a vzájomnej oddanosti. Pochopiť pascu, do ktorej sa chytili (pascu nastraženú presne a zámerne dospelými, ktorí zarábajú na demoralizácii mladých ľudí), im možno myšlienkovým postupom známym z psychológie: „Mladý muž naozaj chceš, aby tvoja dcéra dala takéto dôkazy lásky svojej zamilovanosti svojmu snúbencovi? Naozaj by si jej s čistým svedomím odporučil túto „cestu rozvoja lásky“? Bol by si úplne pokojný, keby si sa dozvedel o predmanželskom spolužití svojho dieťaťa a stačilo by ti jeho vyjadrenie, že „sa milujú“?

Často sa pýtajme mladých

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

ľudí, ktorí hovoria o potrebe sexuálneho párovania, aký druh párovania majú na mysli. Človek je bytosť telesná, duševná a duchovná. Ide teda o fyzickú kompatibilitu? O tom, či sa veľkosti ich reprodukčných orgánov zhodujú? Táto kontrola by bola podobná kontrole, na ktoré dve re v meste pasuje kľúč nájdený na ulici. Nájst „vhodný“ zámok na kľúč by bol aj v malom meste zázrak. Pokiaľ však ide o zrodu veľkosti reprodukčných orgánov, situácia je úplne iná. Sme tak úžasne stvorení, že v tomto smere každý muž pasuje každej žene. Navyše veľkosť reprodukčných orgánov nemá prakticky žiadny vplyv na zážitok. Takže aj bez kontroly môžeme povedať, že je tu zhoda! Táto kontrola neprináša už nič, čo by sme nevedeli.

V tejto chvíli mladí ľudia, zvyčajne mierne zmätení, hovoria: „Nie, nie, je to skôr o psychickom súlade. Môžeme priamo odpovedať: „Aj bez kontroly vieš, že

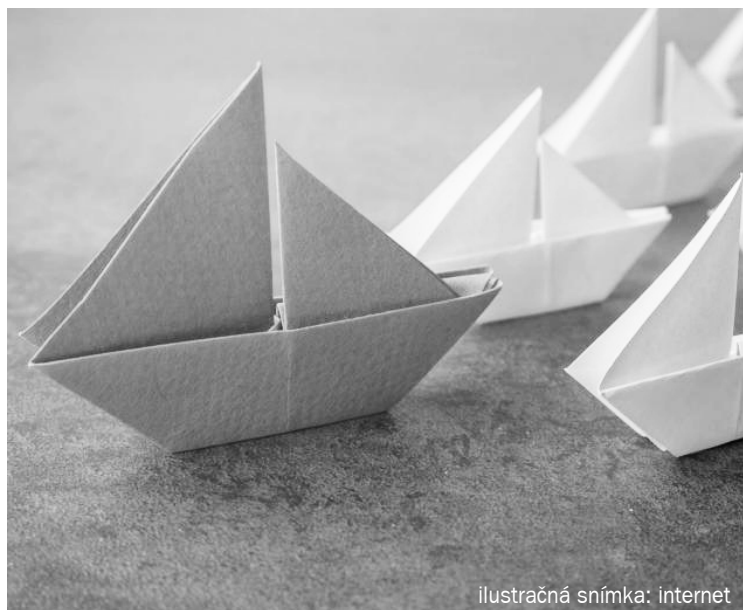
nepasuješ.“ Žiadny muž si na začiatku „nesadne“ so žiadnou ženou. Psychický súlad je dlhodobý proces (trvajúci roky), ktorý môže prebiehať len vtedy, keď sú zabezpečené vhodné podmienky. Ide hlavne o takzvaný psychický komfort, teda absencia akéhokoľvek strachu, najmä zo strany ženy. Žena, keďže znáša všetky biologické následky styku (požehnaný stav, samotné tehotenstvo, námaha pri pôrode, dojčenie), má oveľa väčší psychický odpor voči styku v nevhodných podmienkach. A každá dievčina či žena si môže podľa svojho subjektívneho pocitu overiť „vhodnosť“ podmienok s otázkou, či by takéto podmienky svojej dcéry s čistým svedomím odporučila, ak by sa o pár rokov ocitla v podobnej situácii. Dodajme, že styk realizovaný v psychicky zlých podmienkach vás nielen nezblíži, ale je krokom späť na ceste ku kompatibilite.

Predmanželské spolužitie je závažný krok a jeho negatívne dôsledky v manželstve treba potom s veľkou námahou znášať. Toto nechápu mnohé manželské páry, ktoré sa stretávajú s ťažkosťami v sexuálnom spoluzití, pričom si neuvedomujú, že k nim prispeli predčasné „pokusy“. Namiesto toho, aby našli príčinu vo svojich predchádzajúcich (alebo aj v súčasných) deštruktívnych skutkoch a začali usilovne naprávať škody, začnú obviňovať svoju manželku z frigidity. Jej frigidity môže byť dôsledkom zlých skúseností v oblasti sexuality.

Lod'ka z papiera

Viete poskladať lodku z papiera? Jednoduchá otázka s možno jednoduchou úlohou. Ale iba pre toho, kto ju vie poskladať. Netreba k tomu nič náročné, ale veľmi potrebné – papier. A mať návod, ako ju poskladať. Preložiť papier v správnom smere, poctivo ho „vyžehliť“ svojimi bruškami prstov. Aby po počiatočnom „zvláštnom“ tvare sa v závere stala z toho lodička. Hoci z papiera. Ktorá toho neunesie veľký náklad, ale pláva po vodnej hladine. Majú z nej radosť hlavne deti a možno niekedy aj dospelí, lebo v sebe oživilí „zručnosť“ poskladať loď. Na pár chvíľ sa z nás stali „lodiari“, ktorí postavili loď. Jednoduchú, nepodobá sa ani tej najmodernejšej výletnej lodi Queen Mary, ani tomu „nepotopiteľnému“ Titanicu, ktorý „spí“ svoj večný sen na dne Atlantiku. Naša papierová lodička chce nám vyjadriť symboliku času, ktorý sme začali ako pútnici nádeje. Samotné logo, ktoré vidíme v rôznych veľkostiach na mnohých miestach v priestore, ale i na obálkach časopisov, ľudia nosia ich aj ako buttony, pripnuté na svojich kabátoch, vetrovkách i bundách. Pútnici s nádejou a v nádeji, že všetko to, čo sa zdá veľmi krehké, nesie v sebe silnú symboliku. Nech pohľad na Logo jubilejného roka, tie farebné postavy v štyroch farbách nás uistujú, že spolu sme na lodi, kde všetko zapadá do seba. Lodku z papiera som poskladal a s deťmi ju ideme pustiť do miestneho potoka. Naoko je prázdna, ale nesie náklad, ktorý vidia iba pozorné oči pútnika – moreplavca – človeka, ktorý s nádejou je kamarát. A vie si s ňou pokecať a objaviť veľa neobjaveného. Tak zoberme si papier a poskladajme lodku. Je to naša loď, náš život, naša nádej.

pútnik jubileom mr herm

ilustračná snímka: internet

Trampoty v manželstve

pripravuje: MUDr. B. Vaščák

187. Pokúsme sa poznať pôvod hriechu a ateizmu

Ak všetko, čo Boh stvoril, je dobré, odkiaľ sa vzalo zlo? Aký je pôvod zla v človeku a vo svete? Prečo mnohí ľudia považujú zlo za príťažlivejšie ako dobro? Boh na tieto otázky odpovedá v biblickom opise prvotného hriechu. Aby sme ho správne pochopili, musíme najprv vedieť, čo znamená, že človek bol stvorený na Boží obraz a podobu. Zo Svätého písma sa dozvedáme, že Boží duch je na začiatku jestvovania a života každého človeka (Gn 2, 7).

To naznačuje jedinečnosť človeka, zvláštne spojenie so Stvoriteľom, kvalitatívne odlišné od vzťahu Boha k iným stvoreniam. O jedinečnosti človeka svedčí aj výrok, že bol stvorený na Boží obraz a podobu. To znamená, že človek má rozum a slobodnú vôľu a schopnosť milovať Boha a iných ľudí.

Svätý pápež Ján Pavol II. vysvetlil: „Človek sa stal obrazom a podobou Boha nielen svojím človečenstvom, ale aj spoločnosťou osôb, ktoré od počiatku tvorí muž a žena. Človek sa stáva obrazom Boha ani nie tak v akte samoty, ale v akte spoločnosti.“ Preto k podstate spoločnosti patrí rozum, sloboda a schopnosť vytvárať spoločnosť lásky. Muž a žena vo svojej rozdielnosti majú vytvárať jednotu, ktorú chce Boh. V tomto spoločnosti je vyjadrený obraz a podoba Boha. Pre tých, „ktorí sami zostali nezobášaní pre nebeské kráľovstvo“, však manželské spoločnosť nahrádza iná forma spoločnosti, kto-

rou je Cirkev.

Človek je jediným tvorom, ktorému Boh dal dar rozumu a slobody a umožnil vytvoriť spoločnosť lásky. Obraz i podobu Boha v človeku naznačuje existenciu základnej potreby dialógu lásky s Bohom a inými ľuďmi. Na jednej strane si každý človek uvedomuje svoju jedinečnosť a na druhej strane potrebu spoločnosti. Je potrebné dávať a prijímať, pretože človek, ako „jediný tvor na zemi, ktorého Boh chcel pre seba samého, nemôže nájsť sám seba a v plnej miere, iba ak v nezištnom sebadarovaní“ (Gaudium et spes 24).

Najväčšie pokrytectvo a nešťastie ľudí je sebecké uzavretie sa do seba a pocit sebestačnosti. Plnosť dosahuje človek iba v láske a skrze lásku, teda v nezištnom sebadarovaní iným ľuďom v Kristovi a skrze Krista. Preto je nemožné dosiahnuť plné človečenstvo a plné šťastie bez zjednotenia s Kristom a Jeho mystickým telom, ktorým je Cirkev. Človek je svojou povahou otvorený dialógu lásky, ktorý ho spája s Bohom. Pre človeka byť šťastný znamená milovať a byť milovaný. Raj je symbolom tohto pôvodného šťastia. Prví ľudia v raji verili a boli presvedčení, že len od Boha čerpajú všetko, čo potrebujú k životu a šťastiu.

Každý človek má svoj vlastný raj, ktorým je svedomie a „strom poznania dobra a zla“, ktorý je vrozeným morálnym zákonom. V hĺbkách svedomia človek odkrýva zákon, ktorý si on sám nedáva, ale je povinný ho poslúchať. Jeho hlas

ho neprestajne vyzýva, aby miloval a konal dobro a vyhýbal sa zlu, a keď treba, zaznieva mu v hĺbke srdca: Toto rob, tamtoho sa varuj! Človek má totiž v srdci Bohom vpísaný zákon a práve v poslušnosti tomuto zákonu sa prejavuje jeho dôstojnosť a podľa neho bude aj súdený. Svedomie je najskrytejším jadrom a svätynou človeka, kde je sám s Bohom, ktorého hlas sa ozýva v jeho vnútri. Pomocou svedomia človek obdivuhodným spôsobom poznáva zákon, ktorý nachádza svoje naplnenie v láske k Bohu a blížnemu“ (Gencium et spes 16).

Z biblického opisu sa dozvedáme, že podstatnou súčasťou života človeka v raji bola viera v to, čo Boh zjavil: „Môžeš jesť zo všetkých stromov záhrady, ale zo stromu poznania dobra a zla nejedz, lebo keď budeš z neho jesť, zomrieš“ (Gn 2,17). Milujúci Boh odhaľuje pravdu o svojej nezištnej láske k človeku a pravdu o hriechu. Človek by mal vedieť, že je len tvor a že sám od seba bez Boha nikdy nenájde šťastie. Pretože Boh je Láska a chce všetkých ľudí priviesť k úplnému šťastiu a hovorí im, čo je pre nich dobré a čo zlé. Zavedením zákazu jedenia ovocia zo stromu poznania dobra a zla sa Boh riadil iba láskou. Povedal mužovi, že oberaním a jedením plodov z tohto stromu uverí ľži, že šťastie môže dosiahnuť sám vlastnými silami, navzdory Bohu.

Človek, neveriac Bohu, odmieta lásku a život a volí si sebazničenie

a smrť. Neposlušnosť voči Bohu vedie k smrti, pre človeka je najväčšou tragédiou a preto je hriechom. To bol obsah Božieho zjavenia vyjadreného v zákaze jesť ovocie zo stromu poznania dobra a zla. Strom poznania dobra a zla tiež symbolizuje nekonečné túžby v srdci každého človeka. Každý človek chce dosiahnuť plnosť nekonečného života a lásky. Svojím ľudským úsilím to však nedokáže. To sa môže stať len vtedy, keď Boh dá človeku účasť na Božej prirodzenosti.

Boh povoláva človeka k životu bez jeho súhlasu, ale môže mu dať plné šťastie, len keď človek dobrovolne prijme dar Božej lásky, ktorá ho zbožštuje. Pred prvotným hriechom boli ľudia šťastní, ale bolo to šťastie vo vývoji. Svoju plnosť malo dosiahnuť až v momente zbožštenia ich ľudskej prirodzenosti prostredníctvom moci Božej lásky, slobodne prijatej skrze vieru. Všetko prekazil satan - „otec lži“.

Otvorenie Jubilejného roka - odovzdávanie štóly kazateľom; snímka: M. Magda

Modlitba kostolníka

Pane Ježišu Kriste, verím a vyznávam, že pod spôsobom chleba si vo svätostánku osobne prítomný a pokorne sa Ti klaňam. Ďakujem Ti, že si ma povolal medzi svojich priateľov. Ďakujem Ti za dôveru, ktorú mi prejavuješ povolaním do služby kostolníka. Nedopušť, aby mi Tvoja blízkosť a sväté tajomstvá zovšedneli. Daj, nech svoju službu konám horlivo a s láskou, nech ľudia, ktorých stretávam, zakúsia v mojej prítomnosti Tvoju dobrotu a lásku. Dopraj mi priviesť nových ľudí medzi Tvojich priateľov. Prijmi moju vďaku za všetkých mojich spolupracovníkov, ktorí mi v starostlivosti o Tvoj dom a o krásu dôstojnej bohoslužby pomáhajú. Uč nás pracovať v Tvojom mene, aby sme spoločne vydávali svetlu svedectvo o Tvojej prítomnosti a prebúdžaj v nás túžbu po nebi. Daj, aby sme Ťa raz spoločne oslavovali v spoločenstve svätých. Amen.

Stalo sa v roku 2024

• 1. 1. 2024 - slávnosť Bohorodičky Panny Márie; prvý deň v roku je prikázaným sviatkom

• 6. 1. - v sobotu sme slávili sviatok Zjavenia Pána, ľudovo nazývaný Traja kráľi, je prikázaným sviatkom; v tento deň bolo pri sv. omšiach požehnanie „Trojkráľovej vody“

• 7. 1. v nedeľu sme slávili sviatok Krstu Krista Pána, ktorým sa končí vianočné obdobie a začína sa obdobie cez rok

• 18.- 25. 1. bol Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, kde sme sa modlili na tento úmysel

• 2. 2. - v piatok na sviatok Obetovania Pána (Hromnice), 40 dní od Narodenia Pána Ježiša, bolo pri svätých omšiach požehnanie sviec - hromničiek

• 3. 2. v sobotu o 17.00 na fare bolo stretnutie snúbeneckých párov, kde sa dohodli termíny náuč

• 14. 2. - Popolcovou stredou sme začali 40-dňové pôstne obdobie; v tento deň bol prísny pôst a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu, bol to deň pokánia v celej katolíckej Cirkvi

• 16. 2. v piatok začali krížové cesty v pôstnom období: v Ovčí o 16.30 a vo Víťaze o 18.00 a po nich boli sv. omše; krížové cesty v nedeľu boli v Ovčí o 13.30 a vo Víťaze o 14.30

• 18. 2. v nedeľu bola po sv. omšiach jarná zbierka na charitu

• 3. 3. v nedeľu po krížovej ceste vo Víťaze sa uskutočnila prednáška o akcii „Pôstna krabička“, ktorú organizuje Slovenská katolícka charita, navštívil nás jej zástupca spolu s dobrovoľníkmi; poďakovali za milodary a porozprávali nám o aktivitách v centrách pre deti a mládež v Ugan-

de a Rwande

• 10. 3. v nedeľu sa začal Deviatnik k sv. Jozefovi, ženichovi Panny Márie

• 24. 3. na Palmovú nedeľu pri druhej sv. omši o 10.30 sme sa stretli pri kostole sv. Ondreja, kde bolo požehnanie ratolestí, potom sme v sprievode išli do kostola sv. Jozefa, kde bola slávnostná sv. omša

• 28. 3. vo Štvrtok svätého týždňa o 9:30 bola v katedrále sv. Alžbety v Košiciach Omša svätenia olejov, pri ktorej bola posvätená krizma a požehnaný olej katechumenov a olej chorých; tento deň je aj dňom spoločenstva kňazov so svojím diecéznym biskupom

• 29. 3. v Piatok utrpenia Pána bola krížová cesta doobeda; vo Víťaze sa začala o 11.00 pred kostolom sv. Ondreja, v Ovčí sa začala krížová cesta o 12.30 pred kostolom sv. Barbory; na začiatku najskôr bola požehnaná krížová cesta v prírode, ktorú dal postaviť Obecný úrad na čele s p. starostom Jenčom

• 29. 3. v Piatok utrpenia Pána sa začal Deviatnik pred sviatkom Božieho milosrdenstva

• 30. 3. vo Svätú sobotu bolo požehnávanie jedál vo Víťaze o 16.00 a v Ovčí o 16.30

• 31. 3. sme slávili najväčší kresťanský sviatok - Veľkonočnú nedeľu Pánovho zmŕtvychvstania

• 7. 4. v Druhú veľkonočnú nedeľu - v Nedeľu Božieho milosrdenstva sme sa o 15.00 vo farskom kostole pomodlili slávnostnú koreňku k Božiemu milosrdenstvu v hodine milosrdenstva

• 21. 4. vo štvrtú veľkonočnú nedeľu - v Nedeľu Dobrého pastie-

ra bola po sv. omšiach zbierka na kňazský seminár sv. Karola Boromejského v Košiciach

• 1. 5. v stredu sme slávili odpustovú slávnosť v našom farskom kostole, zasvätenom sv. Jozefovi, robotníkovi; slávnostnú sv. omšu o 10.30 celeburoval Pavol Knut, rogacionista, nemocničný kaplán v Prešove

• 4. 5. v sobotu bola farská púť s Rádiom Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove, z našej farnosti išli tri autobusy; hlavným celebrantom a kazateľom bol Mons. František Trstenký, spišský diecézny biskup, bol to už 17. ročník

• 12. 5. v 7. veľkonočnú nedeľu bola o 10.30 prvá sv. omša v Doline, prvá v roku 2024

• 20. 5. v pondelok bola v našej farnosti celodenná poklona Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej; vo Víťaze začala od 9.00 do 18.00 a vo filiálnom kostole v Ovčí od 10.00 do 17.00, zakončená požehnaním a sv. omšou

• 26. 5. v nedeľu na slávnosť Najsvätejšej Trojice bolo vo filiálnej obci v Ovčí v kostole sv. Barbory 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvý raz prijalo Pána Ježiša v Eucharistii 9 detí

• 2. 6. v nedeľu vo farskom kostole sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze prijalo 22 detí pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvý raz Pána Ježiša v Eucharistii

• 9. 6. v nedeľu o 14.30 h. sa vo farskom kostole vo Víťaze uskutočnilo informačné stretnutie o Združení Zázračnej medaily; stretnutie viedla sr. Gemma, vincentka z Košíc

- 16. 6. v nedeľu popoludní sme mali vo Vítaze podomovú zbierku na opravu strechy farskej budovy, ktorú realizovala firma Švestav, s.r.o.

- **20. 6. bola dokončená strecha na farskej budove vo Vítaze, ktorú zrealizovala firma Švestav, s.r.o, jednalo sa o výmenu krytiny za falcovaný hliník a zateplenie minerálnou vatou; práce sa začali 10. mája 2024; financovanie stavby bolo zo zbierok a z milodarov vo farnosti**

- 28. 6. v piatok bol záver školského roka „Te Deum“, ktorý deti zo Základnej a Materskej školy ukončili ďakovnou svätou omšou vo Vítaze o 8.00 a v Ovčí o 9.00

- **30. 6. v nedeľu bola po sv. omšiach zbierka na Dobročinné dieťa Svätého Otca**

- 30. 6. v nedeľu popoludní sme v Ovčí mali podomovú zbierku na opravu strechy farskej budovy, ktorú realizovala firma Švestav, s.r.o.

- **30. 6. v nedeľu bola celodenná poklona v našej farnosti po sv. omšiach; vo Vítaze začala od 11.30 do 17.00, v Ovčí od 10.00 do 15.00, ukončená Eucharistickým požehnaním**

- 6. 7. v sobotu ráno o 5.00 vo Vítaze bolo požehnanie peších pútnikov na odpustovú slávnosť do Levoče

- **7. 7. v nedeľu sa konala tradičná Levočská púť na Mariánskej hore pri príležitosti júlového sviatku Navštívenia Panny Márie; slávnostnú odpustovú sv. omšu v nedeľu celebraval J. E. Mons. František Trstenský, diecézny spišský biskup**

- 28. 7. v nedeľu vyvrcholila odpustová slávnosť pri sv. Anne; slávnostnú sv. omšu o 10.30 ce-

lebroval J. E. Mons. František Trstenský, diecézny spišský biskup

- **30. 7. v utorok v Ovčí po sv. omši o 18.00 sme si uctili relikviu bl. Zdenky Schelingovej, ktorú máme v kostole za hojnej účasti veriacich; sv. omšu celebraval rodák Michal Jenča a homíliu mal Jozef Palenčár, farár v Kluknave**

- 4. - 7. 8. sa uskutočnil letný tábor pre mladšie deti; prvé dni boli vo Vítaze s prespávaním v sále Obecného úradu, v stredu boli deti na výlete na Štrbskom Plese; celý tábor niesol názov „Príroda svedčí o Bohu“

- **8. - 11. 8. sa uskutočnil letný tábor pre staršie deti, ktorý sa konal v podtatranskej obci Štôla**

- 15. 8. vo štvrtok sme slávili prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie so sv. omšou v Doline o 17.00 hod, ktorú celebraval rodák Mikuláš Uličný, farár v Smečne

- **17. 8. v sobotu bola o 11.00 na kopci Slubica sv. omša, po nej bolo agapé**

- 2. 9. v pondelok sme pri sv. omšiach vzývali Ducha Svätého - Veni Sancte na začiatku nového školského roka 2024/2025; vo Vítaze o 8.00 a v Ovčí o 9.00

- **8. 9. v nedeľu bola v Doline o 10.30 v kaplnke Narodenia Panny Márie odpustová slávnosť; hlavným celebrantom a kazateľom bol Martin Miškuť, školský kaplán Gymnázia sv. Moniky**
- 15. 9. - slávnosť Sedembolestnej Panny Márie sme slávili slávnostnou svätou omšou o 10.30 v Doline

- **15. 9. v nedeľu bola po svätých omšiach zbierka na Rádio Lumen**
- 8. a 9. 10. bolo po večerných sv. omšiach v kostoloch vo Vítaze a v Ovčí stretnutie rodičov prvoprijímajúcich detí

- **13. 10. bola v Doline o 10.30 slávnostná svätá omša, obetovaná za miestnych poľovníkov, ktorú celebraval Šimon Škvarko, farský vikár z farnosti Božieho milosrdenstva v Košiciach na sídlisku KVP**

- 20. 10. v nedeľu po svätých omšiach bola celosvetová zbierka na misie; v roku 2024 bola zbierka zo Slovenska venovaná Malawi, druhej najchudobnejšej krajine v Afrike; misijná zbierka je najväčšou akciou solidarity na celom svete

- **20. 10. v nedeľu pri sv. omši o 10.30 vo Vítaze ďakoval za 20 rokov kňazstva rodák Mikuláš Uličný**

- 1. 11. v piatok na slávnosť Všetkých svätých bola popoludní pobožnosť na cintoríne: v Ovčí o 13.30 a vo Vítaze o 14.30

- **17. 11. v nedeľu bola po sv. omšiach dobročinná zbierka na katedrálu sv. Alžbety v Košiciach**

- 27. 11. bola dokončená výmena strešnej krytiny za falcovaný hliník na kostole sv. Barbory v Ovčí, ktorú zrealizovala firma Švestav, s.r.o.; práce na streche sa začali 30. septembra 2024; výmena krytiny bola financovaná zo zbierok a milodarov v Ovčí a vo Vítaze

- 28. 11. vo štvrtok sme oslávili 23. výročie konsekrácie starého kostola sv. Ondreja na Vyšnom konci slávnostnou sv. omšou ráno o 7.00 vo Vítaze; kostol bol konsekrovaný 28. 11. 2001

- **28. 11. vo štvrtok sme oslávili 32. výročie konsekrácie aj farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze slávnostnou sv. omšou o 18.00; kostol bol konsekrovaný 28. 11. 1992**

- 29. 11. v piatok sme oslávili 32. výročie konsekrácie filiálneho kos-

tola sv. Barbory v Ovčí slávnostnou svätou omšou o 17.00; kostol bol konsekrovaný 29. 11. 1992

• **30. 11. v sobotu bola v kostolíku na Vyšnom konci o 10.30 odpustová slávnosť sv. Ondreja; slávnostnú svätú omšu slávil vdp. Cyril Adam, farár v Mníšku nad Hnilcom**

• 1. 12. v 1. adventnú nedeľu bola odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10.30, ktorú celebroid Vladimír Juhás, výpomocný duchovný v Košiciach-Barci a prednášajúci na TF v Košiciach

• **16. a 19. 12. v pondelok a vo štvrtok som navštívil chorých doma pred Vianocami vo Vítaze**

• 18. 12. v stredu v Ovčí som navštívil chorých doma pred Vianocami

• **25. 12. v stredu sme slávil jeden z najväčších prikázaných sviatkov - Narodenie Pána Ježiša**

• 25. 12. v popoludňajších hodinách koledovali naši mladí vo Vítaze; výťažok z koledovania Dobrej noviny išiel na podporu rozvojových projektov v krajinách východnej Afriky

• **26. 12. na sviatok sv. Štefana v popoludňajších hodinách chodili naši mladí po koledovaní v Ovčí**

• 31. 12. v utorok na Silvestra bol otvorený kostol od 23.00 do polnoci pre tých, ktorí chceli privítať Nový rok pred Sviatosťou Oltárnou; o 24.00 bolo Eucharistické požehnanie

Otvorenie Jubilejného roka v Košiciach; snímka: M. Magda

Štatistika roka 2024

	Krsty				Sobáše				Pohreby			
	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA	SPOLU	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA	SPOLU	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA	SPOLU
2024	20	10	7	37	7	4	0	11	14	3	1	18
	(ch 8, d 12)	(ch 4, d 6)	(ch 5, d 2)	(ch 17, d 20)	-	-	-	-	(m 9, ž 5)	(m 3, ž 0)	(m 0, ž 0, d 1)	(m 12, ž 5, d 1)
2023	16	6	13	35	13	2	0	15	14	3	2	19
2022	30	13	7	50	9	3	0	12	25	14	1	40
2021	16	5	14	35	12	2	0	14	25	12	1	38
2020	21	11	5	37	13	6	0	19	22	8	0	30
2019	31	6	5	42	13	2	0	15	9	4	0	13
2018	26	12	3	41	17	4	3	24	9	1	0	10
2017	25	5	2	32	19	5	0	24	12	5	1	17
2016	24	5	6	35	12	3	0	15	13	4	1	18
2015	23	13	3	39	13	7	0	20	13	6	1	20
2014	24	8	13	45	17	6	0	23	15	4	3	22
2013	25	11	12	48	11	4	0	15	19	5	0	24
2012	32	7	18	57	13	8	0	21	15	7	1	23
2011	11	3	11	25	12	3	0	15	18	15	1	34
2010	14	4	9	27	6	7	0	13	21	8	0	29
2009	19	6	13	38	6	7	1	14	10	5	1	16
2008	22	6	9	37	7	8	0	15	12	4	0	16
2007	20	3	12	35	9	2	0	11	12	8	0	20
2006	16	5	7	28	12	1	0	13	14	6	0	20
2005	23	3	11	37	9	5	0	14	9	2	0	11
2004	25	8	5	38	16	3	0	18	22	4	0	26
2003	20	6	10	36	9	6	0	15	17	9	0	26

Sviatosť manželstva si v roku 2024 vyslúžili:

■1) 24. 5. 2024 vo Víťaze – **Filip Pokrivčák** (Poprad) a **Veronika Bednárová** (Vítaz); ■2) 20.7. 2024 v Ovčí – **Tomáš Jenča** (Vítaz) a **Aneta Miháľová** (Bratislava - Vajnory); ■3) 27. 7. 2024 v Ovčí – **Ladislav Tkáčik** (Chminianska Nová Ves) a **Silvia Uličná** (Ovčie); ■4) 17. 8. 2024 vo Víťaze – **Erik Pulíš** (Široké) a **Dorota Ondzиковá** (Vítaz); ■5) 24. 8. 2024 vo Víťaze – **Lukáš Mikolaj** (Široké) a **Damiana Dolinská** (Vítaz); ■6) 30. 8. 2024 vo Víťaze – **Marko Balucha** (Fričovce) a **Eva Vyhonská** (Vítaz); ■7) 31. 8. 2024 vo Víťaze – **Erik Cmorej** (Krompachy) a **Mária Gregová** (Vítaz); ■8) 7. 9. 2024 vo Víťaze – **Kristián Škovran** (Šarišské Sokolovce) a **Alica Ondriová** (Vítaz); ■9) 14. 9. 2024 v Ovčí – **Peter Čech** (Vítaz) a **Sára Jenčová** (Ovčie); ■10) 5. 10. 2024 vo Víťaze – **Oliver Vertal** (Kračunovce) a **Ludmila Skolodová** (Vítaz); ■11) 26. 10. 2024 v Ovčí – **Radvan Král** (Ovčie) a **Simona Jurášová** (Prešov - Solivar)

Podrobný prehľad krstov v našej farnosti

Rok	Spolu	Rómovia	Rozdiel	Z toho - iní	Vítaz	Ovčie
1997	34	6	28	1	21	6
1998	34	2	32	-	24	8
1999	44	2	42	1	32	9
2000	44	6	38	-	31	7
2001	41	6	35	-	23	12
2002	47	12	35	2	24	9
2003	38	10	28	2	20	6
2004	40	5	35	2	25	8
2005	37	11	26	-	23	3
2006	31	7	24	3	16	5
2007	39	12	27	4	20	3
2008	40	11	29	1	22	6
2009	51	22	29	4	19	6
2010	36	9	27	9	14	4
2011	30	10	20	5	12	3
2012	57	18	39	5	27	7
2013	48	12	36	3	22	11
2014	45	13	32	5	19	8
2015	39	3	36	5	19	12
2016	35	6	29	4	24	5
2017	32	2	30	9	17	4
2018	41	3	38	12	15	11
2019	42	5	37	10	21	6
2020	37	5	32	7	16	9
2021	35	14	21	2	14	5
2022	50	7	43	16	16	11
2023	35	13	22	6	11	5
2024	37	7	30	6	15	9

Sviatosť krstu v roku 2024 prijali:

★1. **Annamária Pokutová**, nar. 9.9.2023 (Vítaz - Dolina); ★2. **Stella Mária Pavlíková**, nar. 11.1.2024 (Vítaz); ★3. **Dominika Lazariková**, nar. 29.11.2023 (Ovčie - Lieskovany); ★4. **Tereza Valková**, nar. 9.1.2024 (Vítaz); ★5. **Paula Mikolajová**, nar. 2.1.2024 (Vítaz - Košice); ★6. **Justína Forišová**, nar. 16.1.2024 (Vítaz - Široké); ★7. **Lia Mária Tobiášová**, nar. 22.12.2023 (Vítaz); ★8. **Samuel Šimčík**, nar. 30.12.2023 (Ovčie); ★9. **Charlotta Čechová**, nar. 28.1.2024 (Vítaz); ★10. **Daniel Ondria**, nar. 26.2.2024 (Vítaz); ★11. **Marína Kovalová**, nar. 20.3.2024 (Vítaz); ★12. **Adela Balogová**, nar. 5.4.2024 (Ovčie); ★13. **Agáta Pacovská**, nar. 19.4.2024 (Vítaz); ★14. **Justín Jozef Pokuta**, nar. 28.1.2024 (Vítaz - Dolina); ★15. **Noel Baran**, nar. 13.5.2024 (Vítaz); ★16. **Michal Lacko**, nar. 11.2.2024 (Vítaz - Dolina); ★17. **Lukáš Lacko**, nar. 20.5.2023 (Vítaz - Dolina); ★18. **Elisa Kollárová**, nar. 4.6.2024 (Ovčie); ★19. **Eliška Kristiňáková**, nar. 14.5.2024 (Ovčie); ★20. **Emma Uličná**, nar. 6.6.2024 (Vítaz); ★21. **Olívia Gáborová**, nar. 18.2.2015 (Vítaz - Dolina); ★22. **Karol Horváth**, nar. 30.6.2022 (Vítaz - Dolina); ★23. **Leo Baran**, nar. 27.6.2024 (Vítaz); ★24. **Claire Schmitz**, nar. 22.1.2024 (Vítaz – Bütgenbach Weywertz); ★25. **Emily Jenčová-Bednáriková**, nar. 27.6.2024 (Ovčie); ★26. **Stanislav Kollár**, nar. 2.3.2024 (Ovčie); ★27. **Samuel Skoloda**, nar. 9.4.2024 (Vítaz); ★28. **Matúš Viazanko**, nar. 5.7.2024 (Ovčie); ★29. **Samuel Pavlík**, nar. 20.6.2024 (Vítaz); ★30. **Michael Pavlík**, nar. 20.6.2024 (Vítaz); ★31. **Matúš Blizman**, nar. 28.7.2024 (Vítaz); ★32. **Miriám Novotná**, nar. 24.6.2024 (Vítaz); ★33. **Ester Kollárová**, nar. 21.10.2024 (Ovčie); ★34. **Pavol Pokuta**, nar. 17.10.2024 (Vítaz - Dolina); ★35. **Dávid Valencín**, nar. 17.9.2024 (Ovčie); ★36. **Patrik Jenča**, nar. 12.2.2024 (Vítaz – Šarišské Michaľany); ★37. **Elisabeth Zajonc**, nar. 22.8.2024 (Vítaz - Luzern)

vysvetlivky: (miesto krstu – bydlisko)

V roku 2024 nás predišli do večnosti:

† 2.1.2024 **Filoména Straková rod. Krehlíková**, 84r. (Vítaz); † 4.1.2024 **Emerencia Bjalončíková**, 84r. (Vítaz); † 18.1.2024 **Matej Čigarský**, 91r. (Ovčie); † 31.1.2024 **Pavol Majerník**, 71r. (Vítaz); † 2.2.2024 **Ján Straka**, 87r. (Vítaz); † 18.2.2024 **Jozef Štofanič**, 67r. (Vítaz); † 8.3.2024 **Štefan Pavlík**, 63r. (Vítaz); † 27.4.2024 **Jozef Jenča**, 70r. (Vítaz); † 30.4.2024 **Jozef Balucha**, 64r. (Vítaz) † 15.5.2024 **Jozef Bednár**, 62r. (Vítaz); † 24.6.2024 **Matúš Baloga**, 62r. (Vítaz); † 11.8.2024 **Mária Forišová**, 62r. (Vítaz); † 26.9.2024 **Štefan Pokuta**, 1mes. (Vítaz - Dolina); † 30.9.2024 **Žofia Salanciová rod. Magdová**, 78r. (Vítaz); † 9.10.2024 **Ján Ivanko**, 72r. (Ovčie); † 25.10.2024 **Jozef Magda**, 71r. (Ovčie); † 9.11.2024 **Mária Stašíková rod. Berthotyová**, 70r. (Vítaz); † 21.12.2024 **Cyril Jenča**, 83r. (Vítaz)

Stalo sa

- **16. a 19. 12.** – v pondelok a vo štvrtok som navštívil chorých doma pred Vianocami vo Vítaze a v stredu v Ovčí
- 25. 12. v stredu sme slávili jeden z najväčších prikázaných sviatkov - Narodenie Pána Ježiša
- **25. 12. v popoludňajších hodinách koledovali naši mladí vo Vítaze; výťažok z koledovania Dobrej noviny išiel na podporu rozvojových projektov v krajinách východnej Afriky**
- 26. 12. na sviatok sv. Štefana v popoludňajších hodinách chodili po koledovaní naši mladí v Ovčí
- **31. 12. v utorok na Silvestra bol otvorený kostol od 23.00 do polnoci pre tých, ktorí chceli privítať Nový rok pred Sviatosťou Oltárnou; o 24.00 bolo Eucharistické požehnanie**
- 1. 1. 2025 - slávnosť Bohorodičky Panny Márie; prvý deň v roku je prikázaným sviatkom
- **6. 1. v pondelok sme slávili sviatok Zjavenia Pána, ľudovo nazývaný Traja králi, je prikázaným sviatkom; v tento deň bolo pri sv. omšiach požehnanie „Trojkrálovej vody“**
- 12. 1. v nedeľu sme slávili sviatok Krstu Krista Pána, ktorým sa skončilo vianočné obdobie a začalo sa obdobie cez rok

Stane sa

- **18. - 25. 1. 2025 začne Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov**
- 19. 1. - v nedeľu po sv. omšiach bude zbierka pre pastoráciu mládeže ACM/UPC
- **1. 2. - prvé stretnutie snúbeneckej školy, ktoré bude v sobotu večer o 17.00 na fare v katechetickej miestnosti**
- 2. 2. - v nedeľu slávime sviatok Obetovania Pána (Hromnice), 40 dní od Narodenia Pána Ježiša; pri svätých omšiach bude požehnanie sviec - hromničiek
- **3. 2. - v pondelok pri večerných svätých omšiach bude požehnanie hrdiel pri príležitosti spomienky na biskupa a mučenika svätého Blažeja**
- 11. 2. - v utorok pri večernej svätej omši vo Vítaze bude pomazanie chorých pri príležitosti 33. Svetového dňa chorých
- **12. 2. - v stredu pri večernej svätej omši v Ovčí bude pomazanie chorých pri príležitosti 33. Svetového dňa chorých**
- 15. 2. v sobotu ráno po sv. omši bude vo farskom kostole stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia
- **15. 2. v sobotu bude o 10.00 spoločná krstná náuka na fare v katechetickej miestnosti**

Prehľad úmyslov sv. omši

		Vítaz		Ovčie	
20. 1.	Pondelok				
21. 1.	Utorok	18:00	† František, sr. Expedita a jej rodičia		
22. 1.	Streda			17:00	za ZBP Dominika a jeho rodiny
23. 1.	Štvrtok	18:00	50: Pavol Jenča a jeho deti		
24. 1.	Piatok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Andrejkovičová“	17:00	† Ján a Mária Farkašovci
25. 1.	Sobota	7:00	za ZBP Pavlov vo Vítaze		
26. 1.	3. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	50. manž.: Mária a Viktor Grusovci
		10:30	50: manž.: Marián a Marta Ungvarskí		
27. 1.	Pondelok	18:00	50: Ján Štofila		
28. 1.	Utorok	18:00	† Pavol Švec		
29. 1.	Streda			17:00	† Martin, Anna a Anna, Jakub Magdovci
30. 1.	Štvrtok	7:00	90: Mária Kiseľová		
31. 1.	Piatok	18:00	† Pavol Majerník (výročná)	17:00	55. manž.: Kostelníkovci
1. 2.	Sobota	7:00	† František Čech ml.		
2. 2.	Obetovanie Pána	7:30	za farnosť	9:00	55: Jaroslav Centko a 25: Alexandra Centková
		10:30	† Ján Straka (výročná)		
3. 2.	Pondelok				
4. 2.	Utorok	18:00	† Marcel Baloga		
5. 2.	Streda			17:00	za ZBP rodín prístrešia „V kostole“
6. 2.	Štvrtok	18:00	† František ml. a František st. Čechovci		
7. 2.	Piatok	18:00	85: Filoména Juhásová	17:00	za živých a mŕtvych členov RB
8. 2.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
9. 2.	5. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	70: Pavol Bednárík
		10:30	75: Mária Uličná a za jej rodinu		
10. 2.	Pondelok				
11. 2.	Utorok	18:00	70: Katarína Galdunová a za jej rodinu		
12. 2.	Streda			17:00	za ZBP Gabriely Baranovej a jej rodiny
13. 2.	Štvrtok	7:00			
14. 2.	Piatok	18:00	85: Bohuznámej osoby a za jej rodinu	17:00	† Valentín, Alžbeta a Imrich
15. 2.	Sobota	7:00	za ZBP rodín prístrešia „Ku Širokému“		
16. 2.	6. nedeľa cez rok - C	7:30	za farnosť	9:00	50: Peter Tobiáš
		10:30	60: Valéria Juhásová		

